Należność pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok 6. Warszawa, dnia 15 grudnia 1930 r. Nr. 23.

OSZCZĘDNOŚĆ

Dwutygodnik poświęcony sprawie organizacji oszczędności w Polsce.

ORGAN ZWIĄZKU MIEJSKICH I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI
W WARSZAWIE.

TREŚĆ:

REDAKCJA
WARSZAWA, PL. NAPOLEONA Nr. 7, tel 6 38-90.
(GMACH POLSKIEGO BANKU KOMUNALNEGO).

ADMINISTRACJA
Warszawa, ul. Ś-to Krzyska Nr. 13,
tel. 442-63.

NAKŁAD I WYDAWNICTWO
„SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO"
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w Warszawie, ul. Ś-to Krzyska Nr. 13.
Tel. 442-63.

Komisja Likwidacyjna

TOWARZYSTWA „OSZCZĘDNOŚĆ"

Towarzystwa Krzewienia Oszczędności w Polsce

Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie

zwołuje na dzień 7 **stycznia** 1931 r.

WALNE ZGROMADZENIE

Członków Spółdzielni.

Walne Zgromadzenie odbędzie się w lokalu Samorządowego Instytutu Wydawniczego w Warszawie S-to Krzyska 13 m. 15 o godz. 18-ej.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie likwidatorów i bilans Spółdzielni.
2. Wybory Rady Nadzorczej.
3. Sprawy likwidacji.
4. Wolne wnioski.

Komisja Likwidacyjna Spółdzielni p. f. „OSZCZĘDNOŚĆ"

Tow. Krzewienia Oszczędności, Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie wzywa wszystkich wierzycieli Spółdzielni do zgłaszania swych roszczeń do dnia 15. lutego 1930 r. pod adresem: SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY Warszawa, Ś-to Krzyska 13 w godz. 10—12 rano dla Komisji Likwidacyjnej Tow. OSZCZĘDNOŚĆ.

Rok 6. Warszawa, dnia 15 grudnia 1930 r. Nr. 23.

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE.

ORGAN ZWIĄZKU MIEJSKICH I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE.

Prenumerata z przesłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 32.—
Półrocznie	„ 16.—
Kwartalnie	„ 8.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz.	„ 1.40

Redaktor ALEKSANDER SŁOMIŃSKI
REDAKCJA: Warszawa, pl. Napoleona Nr. 7, tel. 688-90
ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Ś-to Krzyska 13.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Spółki z ogranicz. odpowiedzialnością w Warszawie, ul Ś-to Krzyska Nr. 13 — Tel. 442-63.

Kasy oszczędności a procenty.

Sprawa płaconych przez Kasy Oszczędności procentów od wkładów była w końcu b. lata parokrotnie poruszana w prasie i codziennej i fachowej. Podniesienie stopy dyskonta przez Bank Polski trochę uspokoiło zarzuty, które się stawały dość głośne tembardziej, że podniesienie tego dyskonta było przeważnie uznane za rzecz celową i słuszną.

Nie przesądzając słuszności istnienia bezwzględnego związku, jakiby mieć miało podnoszenie lub zmniejszanie stopy banku emisyjnego do stopy oprocentowania wkładów w kasach oszczędności u nas, stwierdzić trzeba, że na wielu rynkach zagranicznych związek ten nie bywa bezpośredni. Jest to do wytłomaczenia. Banki emisyjne we wszystkich krajach europejskich są regulatorem najbardziej czułym. Wahania tej regulacji do koła interesów szerokich sfer, z których się składa klijentela Kas O., nie tak prędko dochodzą. Są one odbiciem stosunków raczej pieniądza jak kapitału. Oczywiście Kasy polskie są od wielkiego, a przedewszystkiem od zagranicznego rynku jeszcze bardziej odległe.

Wzywanie Kas O. do obniżania procentów płaconych ma źródło w dążności do zmniejszenia procentów pobieranych, ale nie jest to jedyna droga. Przykład np. kas niemieckich wskazuje, że do potanienia kredytów należy iść przedewszystkiem drogą zmniejszenia pobieranych procentów bez uciekania się do obniżenia płaconych. Takie postępowanie instytucyj zwiększających znacznie swoje obroty jest możliwe i wskazane. Rzecz jasna, że tam, gdzie wkłady dość szybko nie rosną, a kasy ze względu na odmienną gospodarczą strukturę kraju w szybkiem tempie operacji nie rozszerzają i ten sposób nie może być w krótkim czasie zastosowany.

W każdym razie wnioskować o wysokości procentów należałoby z uwzględnieniem marży zysków i możności jej zmniejszenia w danych warunkach.

Kasy oszczędności nie są instytucjami na zysk obliczonemi, ale nie mogą robić dobroczynności z kredytu. Muszą swoje koszty pokrywać.

Wszelkie instytucje kredytowe u nas, szczególniej w ostatnim okresie, muszą liczyć w oprocentowaniu, które pobierają, na rozmaite niespodzianki, które ich od dłużników czekają — niespodzianki znacznie większe aniżeli w innych czasach i w innych krajach. Mamy dopiero 3 lata niespadającej waluty, więc nic dziwnego, że trwożliwość pewna istnieje. Widoczna jest w różnicy procentów płaconych i pobieranych przy zobowiązaniach na walutę obcą lub złote w złocie. Nadto procent weksli protestowanych zmusza do brania w rachubę i większych rezerw i kosztów. Przy ograniczonej stopie prawnej dla instytucyj finansowych obecnie do 11-u ta maksymalna granica musi służyć i za zabezpieczenie od straty, które w ten sposób uniemożliwia większe różniczkowanie klijenteli.

Procent pobierany zawiera więc elementy asekuracyjne większe aniżeli gdzieindziej. Warunki objektywne usprawiedliwiają go.

Na wysokość procentów pobieranych oczywiście może wpływać jeszcze stosunek kosztów handlowych do sumy kapitałów, któremi kasa obraca. Są pewne koszty minimalne, poniżej których zejść instytucja nie może bez narażenia się poprzez niedostateczny lub nieodpowiedni personel na jeszcze większe straty.

W większych centrach można rezonować, że kto w przepisanych prawem granicach pokryć swych kosztów nie może — ten niech ustępuje z drogi innym — co to zrobić potrafią.

W całym szeregu jednak miejscowości od rynku odległych, gdzie nikomu na myśl nie przyjdzie iść interesów dla idei szukać — wszak proces kasowania oddziałów dużych banków trwa jeszcze — trzeba nieraz czasowo ugruntowanie instytucji takiej jak kasa oszczędności uważać za nakład celowy na przyszłość. Stworzenie placówki przyjmującej wkłady odciągnięte w ten sposób od prywatnego lichwiarstwa jest pożytecznym, społecznym, komunalnym obowiązkiem. Pewne koszty pokryć tu musi — aby instytucja straty nie dała — pożyczkobiorca. Prawda — ale należy się zapoznać z warunkami tych pożyczkobiorców istniejącemi, zanim kasa powstała. Koszty przejazdów do dalekiego miejsca oddziału Banku rolnego — czy procenty lichwy

miejscowej o 50% nieraz przenoszą owe „drogie" procenty kas oszczędnosci.

Zmniejszenie kosztów ryzyka nie od samych Kas zależy — a muszą one być ostrożne. Możność zmniejszania kosztów handlowych z wielką musi być przezornością traktowana.

Więc nasuwałoby się jako jedyne rozwiązanie zmniejszenie płaconych procentów.

Spójrzmy na sprawę od strony wkładcy. Ten także się asekuruje. Przypatrzmy się kursowi papierów w złotych w złocie lub w dolarach, a papierów w złotych obiegowych. Biorę 2 poważne papiery: według kursu giełdy warszawskiej z 28/10 1930 6% pożyczkę obligacyjną w złotych obiegowych m. Warszawy przy wykazanym kursie daje 12%, 7% listy zastawne dolarowe Tow. Kr. Ziemskiego 9,1%. A przecież rachunki w kasach oszczędności są przeważnie złotowe i w dodatku o ile nie są rachunkami bieżącemi a vista, a wówczas bardzo nisko oprocentowane, to są z miesięcznym czy dłuższym terminem wypowiedzenia, przy którym ta na giełdzie występująca różnica musi działać na świadomość wkładcy.

A jeszcze trzeba wziąć pod uwagę, że papier zasadniczo może być każdej chwili na gotówkę zamieniony, a wkład terminowy dopiero w umownym terminie. Nawet przy naszych trudnościach małych obrotów giełdowych drobnych sprzedaży — a o takie tu chodzi — można dokonywać.

Listy 7% waloryzowane Banku Gosp. Krajowego też 8.7% przynoszą.

To jest stan wywołany podażą i popytem. Czy można wpoprzek nim, zarządzeniami trwałego coś zdziałać? I pamiętać trzeba, że po notowanych na giełdzie cenach nie mamy jeszcze natłoku nabywców na papiery.

To jest barometr rynku pieniężnego, braku kapitału długoterminowego.

Czy w tych warunkach jest inna rada jak mnożyć kanały umożliwiające dopływ ze źródeł, do których one dotąd nie dochodzą, jak dawać warunki, któremi się przyciąga nieufnych, niedoświadczonych, nieuświadomionych? Czy drogą do pomnożenia kapitału ma być oczekiwanie z zakładaniem instytucji do czasu, gdy gotowe 200000 wkładów wejdą do opłacającego się przedsięwzięcia i gdy znajdą chętnych, którzy choćby na 6% dostarczą wkładów z trzymiesięcznem wypowiedzeniem.

Praca nad powiększeniem podaży jest dziś jeszcze najważniejsza dla kapitalizacji w Polsce.

* * *

Dla ilustracji stanu rzeczy zagranicą przytaczam parę szczegółów.

Biorąc pod uwagę szereg Państw, z któremi mamy stosunki, sprawa płaconych i pobieranych przez kasy oszczędności procentów tak się układała:

Nie bierzemy pod uwagę Francji i Anglji, gdzie instytucje oszczędnościowe posiadają nieznaczną część będących w obrocie środków i gdzie prowadzą tylko operacje bierne, a zużycie pieniędzy należy do Centralnej Kasy Depozytów (Francja) i do Zarządu Długów Państwa (Anglja).

W Stanach Zjednoczonych podwyższono w r. 1929 płacone procenty z 4 na 5%.

W Irlandji 5¼% przeciętnie przy gwarancji Państwa.

W Belgji Centralna Kasa Oszczędności zeszła z 4 do 3.6%, pobierając od pożyczek 7 — 8 a obecnie 5 — 6½%. Można 3 — 4, obecnie 1.4 — 2.9 ale przy olbrzymich obrotach.

W Niemczech pobiera się 8—10%. Marża wynosi 2 — 3% też przy ogromnych obrotach. Postanowiono procentów od wkładów oszczędnościowych nie zmniejszać a zmniejszać tylko od rachunków bieżących a vista i terminowych.

Ostatnie uchwały czynników decydujących wyrażają zadowolenie, że nie posunięto się dalej.

W Austrji tylko kasy wiedeńskie mające do miljarda dochodzące sumy zmniejszyły obecnie procenty płacone od rachunków bieżących a vista o ¼% a od terminowych o ½%, zszedłszy w ten sposób niżej 5%, ale w reszcie Austrji płaci się do 6%. Ale równocześnie dyskont Banku emisyjnego kosztuje 5 a prywatny 4⅞%.

We Włoszech % płacony przez kasy w r. 1928 wynosił przeciętnie 3.92, ale w r. 1929 podwyższono go, a w r. bieżącym wstrzymano się od zalecenia zniżki.

W tymże roku 1928 przeciętna pobierana od kredytów była 7.94%. Kasy włoskie mają ogromne sumy własnych kapitałów. I tu marżę trzeba ocenić.

W Czechosłowacji obniżono procenty w r. 1929 do 4.5. W r. b. zalecono wstrzymanie się od dalszej zniżki.

W Finlandji pobierano w r. 1929 przeciętnie 7.5, w r. b. podwyższono do 7.9%. Przy wkładach w tak małym kraju przewyższających 4 miljardy złotych dopiero od roku 31 jest zamiar obniżenia procentów płaconych do 6 w wielkich do 7% w mniejszych kasach.

Regulatorami płacenia procentów przez kasy oszczędności są przedewszystkiem Pocztowe Kasy Oszczędności. W niektórych państwach w tym celu ograniczono je nawet ustawowo. I tak angielska płaci 2½%, holenderska ma ustawowe ograniczenie w 3%, czechosłowacka zastrzeżeniem 3% także ma być dotknięta.

Fakt, że u nas ograniczeń niema i że P. K. O. nie obniża procentów płaconych, nie stanowiąc bynajmniej zarzutu, do pewnego stopnia potwierdza stanowisko, że z obniżaniem u nas należy być ostrożnym.

* * *

Prawda, że powyższe dane dużo odbiegają od naszych (więcej w cyfrach bezwzględnych jak w marży zysku), ale porównajmy je ze stanem majątku narodowego odnośnych Państw, ze stanem zgromadzonych i odłożonych własnych kapitałów, ze stanem obrotów i gospodarczego uświadomienia szerokich warstw — a zobaczymy, że ruch obniżania wkładów nie jest powszechny, że z największą jest zalecany ostrożnością, że duże obroty umożliwiają mniejszą marżę zysku, że w naszych warunkach marża ta nie może uledz nagłemu w drodze nakazu zmniejszeniu. Porównując płacone i pobierane zagranicą procenty, porównajmy je wreszcie z naszemi płaconemi i pobieranemi od wkładów i kredytów „waloryzowanych".

Uwzględnijmy jeszcze różnicę stawek bankowych. Może nie będzie pola do zarzutów. Nasuwa się raczej wniosek, że w tej delikatnej materji, jaką jest gromadzenie oszczędności, można łatwo zaszkodzić rozpoczętej lub wszczętej na nowo po inflacji mozolnej pracy.

* * *

Miejmy nadzieję, że nadejdzie czas, w którym do pewnej zniżki procentów będzie można przystąpić. Wobec wielkiej różnicy stosunków gospodarczych między poszczególnemi okolicami naszego Państwa nie można będzie i wówczas postępować szematycznie, a rachując się z rzeczywistemi gospodarczemi wymogami. Nie są słuszne i gospodarczo usprawiedliwione jednakowe strychulce dla bardzo rozmaitych warunków.

Juljusz Zdanowski

Rozwój Komunalnych Kas Oszczędności w r. 1929

Podając poniżej daty statystyczne o rozwoju komunalnych kas oszczędności (powiatowych i miejskich) (daty statystyczne w roku 1928 zostały podane w art. „Rozwój Komunalnych Kas Oszczędności w roku 1928", patrz „Oszczędność" Nr. 15—16 z dnia 31 sierpnia 1929 r.) — chcę w kilku słowach zanalizować na podstawie tych liczb działalność tych kas w roku 1929. W analizie tej ograniczę się do rzeczy najbardziej przez liczby uwypuklonych, pozostawiając na razie na uboczu omówienie innych stron działalności kas w tym okresie, albowiem całkowite i wszechstronne badanie nie mogłoby się jedynie na przytoczonych niżej liczbach oprzeć.

Ilość kas w omawianym okresie wzrosła nieznacznie, gdyż zaledwie przybyło 30 kas (18 powiatowych i 12 miejskich), a mianowicie:

1.	w województwie	białostockiem	2 kasy
2.	„ „	kieleckiem	2 „
3.	„ „	krakowskiem	2 „
4.	„ „	lubelskiem	1 kasa
5.	„ „	lwowskiem	6 kas
6.	„ „	łódzkiem	5 „
7.	„ „	poznańskiem	1 kasa
8.	„ „	śląskiem	1 „
9.	„ „	warszawskiem	7 kas
10.	„ „	wileńskiem	2 kasy
11.	„ „	wołyńskiem	1 kasa
		Razem	30 kas

Z powyższego wynika, że ogólny przyrost komunalnych kas oszczędności stanowi 8,4% w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 1928 roku (8% dla powiatowych i 9,1% dla miejskich). W kasach powiatowych jesteśmy bliscy nasycenia, gdyż na 262 powiaty posiadaliśmy na dzień 31 grudnia 1929 roku — 227 kas, co daje stan nasycenia w 86,6%. W miastach jesteśmy od tego stanu nieco dalej.

Pokaźny wzrost wykazuje liczba będących w obiegu książeczek oszczędnościowych, dochodząca na dzień 31 grudnia 1929 roku do 889,010 tych książeczek. Wzrost ten w stosunku do stanu na 31 grudnia 1928 roku jest bardzo poważny, gdyż wynosi około 21%. Liczba jednak absolutna oszczędzających w komunalnych kasach oszczędności nie jest imponująca, jeśli się ją zestawi z analogicznemi liczbami zachodniej Europy. Tak więc Niemcy za rok 1929 wykazują 14,5 miljona wkładców, Francja (w kasach oszczędności) na rok 1929 — 19,3 miljona wkładców, Wielka Brytanja 2,49 miljona wkładców, Czechosłowacja 3,8 miljona książeczek wkładkowych. Jeżeli nawet do liczby książeczek wymienionych wyżej dla komunalnych kas oszczędności doliczymy książeczki wkładkowe Pocztowej Kasy Oszczędności (P. K. O.) i innych instytucyj oszczędnościowych w Polsce, to jeszcze dalecy będziemy od liczb podanych wyżej dla innych krajów.

Bądź co bądź musimy z wielkiem zadowoleniem stwierdzić, że liczba będących w obiegu książeczek wkładkowych komunalnych kas oszczędności znacznie wzrosła mimo dość ciężkich konjunktur gospodarczych. Jest to niewątpliwie dowodem coraz bardziej rosnącego zaufania szerszych mas ludności do tych instytucyj i pozwala nam z optymizmem patrzeć w ich przyszłość.

Nie mniejszym dowodem zaufania jest wzrost wkładów na książeczki oszczędnościowe. Przyrost roku 1929 jest bardzo znaczny, gdyż wynosi 30,7%. I tu uważamy, że absolutna wielkość tych wkładów nawet po doliczeniu około 153 miljonów złotych wkładów w P. K. O. w stosunku chociażby do naszych sąsiadów — nie jest wielka (Niemcy 9 miljardów marek, Czechosłowacja — 16,5 miljardów koron w roku 1929), jednakże ciężkie warunki gospodarcze, większa przewaga ludności rolniczej, większe zniszczenie kapitału spowodowane przez wojnę w dużym stopniu ten niekorzystny nasz stosunek uzasadniają. Pesymistów, którzy przed 5-ma laty nie wierzyli w możność odbudowania instytucyj oszczędnościowych musi ten fakt stałego i znacznego wzrostu wkładów oszczędnościowych rozbroić, a optymistom i ludziom bezpośrednio się działalnością komunalnych kas oszczędności zajmującym dodać bodźca do dalszej wytężonej pracy.

Charakterystycznem zjawiskiem jest spadek wysokości wkładów na 1-ną książeczkę oszczędnościową. Wysokość ta na dzień 31 grudnia 1928 roku wynosiła 988 złotych, na dzień zaś 31 grudnia 1929 roku złotych 749. Nie świadczy to bynajmniej o zubożeniu wkładców, wypływa to raczej z wciągnięcia w orbitę komunalnych kas oszczędności coraz szerszych sfer wkładców, między innemi chociażby licznych rzesz dziatwy szkolnej. Nie-

Prosimy wszystkie Komunalne Kasy Oszczędności o nadesłanie sprawozdań o „DNIU OSZCZĘDNOŚCI"

wątpliwie przeciętna wysokość wkładu jest w pewnym stopniu probierzem zamożności wkładców, a o ile idzie o instytucje tak rozpowszechnione jak komunalne kasy oszczędności, jest poniekąd wyrazem wzrostu lub spadku zamożności w kraju. Słusznem byłoby to w tym wypadku, gdyby ilość wkładców zmieniała się w stopniu nieznacznym lub niezmieniała się wcale. Przy tak jednak znacznem powiększeniu ilości wkładców, jak to wykazuje rok 1929, można raczej przypuścić, że na obniżenie wysokości wkładów na książeczkę oszczędnościową wpłynął przypływ wkładców ze sfer mniej zamożnych.

Przechodząc z kolei do analizy działalności kredytowej Komunalnych Kas Oszczędności w roku 1929, widzimy, że suma udzielonych pożyczek wzrosła z 368,5 miljona na dzień 31 grudnia 1928 r. do 500,5 miljona na dzień 31 grudnia 1929 roku, a więc o 132 miljony.

Jeżeli do wzrostu wkładów o 108,5 miljonów dodamy wzrost kapitału zakładowego o 5,5 miljona i wzrost funduszów rezerwowych o 5 miljonów złotych, łącznie więc wzrost funduszów kas o 119,5 miljonów, to obserwujemy, że wzrost udzielonych pożyczek był wyższy jeszcze o 12,5 miljona, czyli, że o tę kwotę wzrosło zadłużenie kas. Mimo doceniania roli kredytowej kas, zwłaszcza wobec wysokiej stopy procentowej pieniądza prywatnego, braku rozgałęzionych i sprawnych sieci bankowych i niemożności uzyskania drobnego kredytu w bankach przez ludność wiejską, rzemieślniczą, drobny i średni handel i t. d., należy jednak wobec takiego zjawiska zająć stanowisko krytyczne. Rozwój działalności kredytowych kas ponad ich własne fundusze i oszczędności nie jest zjawiskiem zdrowem, raczej należałoby z uznaniem powitać powolne wycofywanie się z tego stanu rzeczy, niż kroczenie nadal po tej drodze. Nie chcąc zbytnio na tem miejscu kwestji tej roztrząsać, zaznaczam jedynie jej doniosłość i sądzę, że powinna ona być gruntownie rozważona i przedyskutowana w łonie instytucyj opiekujących się kasami.

Uderzający jest również wzrost redyskonta weksli, z 27,6 miljona na 31 grudnia 1928 roku pozycja ta wzrosła do 48,2 miljonów na 31 grudnia 1929 roku. Mamy tu doczynienia z wzrostem blisko 80%. Wskazuje to na ogromny rozwój operacyj wekslowych w komunalnych kasach oszczędności. Rozwój ten nie stoi w odpowiednim stosunku do rozwoju wkładów i innych operacyj dokonywanych przez komunalne kasy oszczędności. I tu należałoby ostrzec komunalne kasy oszczędności, aby operacje wekslowe utrzymywały w rozmiarach właściwych, dbając o należytą selekcję materjałów.

Powyższe uwagi nasuwają się przy pierwszem zapoznaniu się z podanym niżej materjałem statystycznym. Bliższe jego przestudjowanie daje niewątpliwie pole do dalszych i bardziej głębokich spostrzeżeń.

Ryszard Lenartowicz.

OGÓLNE ZESTAWIENIE

STANU WKŁADÓW I POŻYCZEK W KOM. KASACH OSZCZĘDN. NA DZIEŃ 31. XII. 1929 R.

Liczba porz.	Województwo	Ilość kas powiatowych	Ilość kas miejskich	Liczba będących w obiegu książecz. oszczędnościowych	Wkłady na książeczki oszczędnościowe		Pożyczki udzielone przez kasy		Kapitał zakładowy		Fundusze rezerwowe		Redyskonto weksli	
					Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
1.	Białostockie	13	2	23 314	2 651 262	87	7 703 030	26	697 265	50	64 204	21	1 505 679	58
2.	Kieleckie .	14	1	26 311	4 555 993	31	11 633 304	96	884 500	—	188 763	76	2 488 151	18
3.	Krakowskie .	12	12	140 565	93 371 104	06	90 958 872	44	100 000	—	5 138 514	56	6 146 461	05
4.	Lubelskie .	19	—	33 161	2 898 138	74	13 871 531	17	1 235 168	76	28 168	55	3 935 619	74
5.	Lwowskie .	19	12	132 406	67 912 376	85	77 017 435	68	166 476	09	3 088 358	79	4 390 423	46
6.	Łódzkie . .	10	2	6 279	1 180 033	33	3 643 650	77	484 000	—	39 891	83	819 113	39
7.	Nowogródzk.	7	—	4 197	440 076	63	3 120 340	06	245 000	—	13 427	20	274 484	40
8.	Poleskie . .	10	—	8 659	590 658	98	3 365 733	97	280 000	—	29 500	23	366 162	62
9.	Pomorskie .	18	22	83 287	23 573 389	—	48 658 951	21	3 291 573	63	1 840 475	85	8 200 958	29
10.	Poznańskie .	34	50	206 751	57 048 805	02	96 006 673	08	1 647 392	06	6 232 913	86	10 069 566	39
11.	Stanisławow.	14	5	36 366	12 077 065	97	17 236 955	35	60 527	98	1 161 935	07	4 081 887	68
12	Śląskie . .	6	12	85 879	44 263 833	22	64 085 969	53	671 159	88	2 615 427	04	474 618	82
13.	Tarnopolskie	15	2	21 465	5 226 251	22	10 772 118	23	186 900	—	474 716	45	2 399 572	95
14.	Warszawskie	20	7	23 977	3 545 228	61	11 502 725	27	1 163 621	95	136 999	64	2 176 588	63
	m. st. Warszaw	—	1	40 225	32 327 431	49	29 675 435	56	416 967	42	333 934	84	—	—
15.	Wileńskie .	7	1	2 198	1 079 565	96	5 792 670	06	285 000		11 338	65	142 125	60
16.	Wołyńskie .	9	2	13 970	1 004 986	90	5 503 886	11	480 617	45	76 691	54	819 126	12
	Razem	**227**	**131**	**889 010**	**353 746 202**	**16**	**500 549 283**	**71**	**12 296 170**	**72**	**21 475 289**	**07**	**48 280 539**	**88**
	Stan na d. 31 XII. 1928 r.	209	119	701 816	245 256 062	45	368 498 262	03	6 848 609	74	16 496 034	94	27 838 751	26
	Wzrost na d. 31.XII.1929 r.	18	12	187 194	108 490 139	71	132 051 021	68	5 447 560	98	4979 254	13	20 441 788	62

WOJEWÓDZTWA CENTRALNE I WSCHODNIE

ZESTAWIENIE
stanu wkładów i pożyczek w Komunalnych Kasach Oszczędności (powiatowych i miejskich) na dzień 31. XII. 1929 r.

L. porz.	Województwo	Ilość kas powiatowych	Ilość kas miejskich	Ilość książeczek oszczędnościowych	Wkłady na książeczki oszczędn. Zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasy Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerwowe Zł.	gr.	Redyskonto weksli Zł	gr.
	WOJEWÓDZTWA CENTRALNE:													
1.	Białostockie . . .	13	2	23 314	2 651 262	87	7 703 030	26	697 265	50	64 204	21	1 505 679	58
2.	Kieleckie . . .	14	1	26 311	4 555 993	31	11 633 304	96	884 500	—	188 763	76	2 488 151	16
3.	Lubelskie . . .	19	—	33 161	2 898 138	74	13 871 531	17	1 235 168	76	28 168	55	3 935 619	74
4.	Łódzkie	10	2	6 279	1 180 033	33	3 643 650	77	484 000	—	39 891	83	819 113	39
5.	Warszawskie . . .	20	7	23 977	3 545 228	61	11 502 725	27	1 163 621	95	136 999	64	2 176 588	63
	St. m. Warszawa		1	40 225	32 327 431	49	29 675 435	56	416 967	42	333 934	84	—	—
	Razem .	76	13	153 267	47 158 088	35	78 029 677	99	4 881 523	63	791 962	83	10 925 152	50
	WOJEWÓDZTWA WSCHODNIE:													
6.	Nowogródzkie . .	7	—	4 197	440 076	63	3 120 340	06	245 000	—	13 427	20	274 484	40
7.	Poleskie. . . .	10	—	8 659	590 658	98	3 365 733	97	280 000	—	29 500	23	356 162	62
8.	Wileńskie . . .	7	1	2 198	1 079 565	96	5 792 670	06	285 000	—	11 338	65	142 125	60
9.	Wołyńskie . . .	9	2	13 970	1 004 986	90	5 503 886	11	480 617	45	76 691	54	819 126	12
		33	3	29 024	3 115 288	47	17 782 630	20	1 290 617	45	130 957	62	1 591 798	74
	Ogółem	109	16	182 291	50 273 376	82	95 812 308	19	6 172 141	08	922 920	45	12 517 051	24
	Stan z dn. 31. XII. 28 r.	95	10	120 747	28 011 098	50	62 554 830	18	3 515 707	87	363 019	58	5 628 741	45
	Wzrost na d. 31 XII.1929.	14	6	61 544	22 252 278	32	33 258 478	01	2 656 433	21	559 900	87	6 888 309	79

Stan wkładów i pożycz k w K. K. O. na dz. 31. XII. 1929 r. w woj. centralnych i wschodnich w/g. kas.

Województwa	Komunalna Kasa Oszczędności Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnościowe Zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr	Fundusze rezerwowe Zł.	gr.	Redyskonto weksli Zł.	gr.
Białostockie . .	Ogółem	—	**23 314**	**2 651 262**	**87**	**7 703 030**	**26**	**697 265**	**50**	**64 204**	**21**	**1 505 679**	**58**
	Wzrost w porównaniu z d. 31. XII. 1928 r.	—	4 183	1 351 921	72	2 112 689	21	134 765	50	48 591	97	606 279	26
	Augustów	—	332	198 075	51	325 001	36	50 000	—	1 372	76	100 450	—
	Białystok	—	7 154	649 032	69	1 236 449	55	100 000	—	13 633	11	177 133	50
	Bielsk Podl.	—	4 774	191 400	22	793 345	02	60 000	—	—	—	183 925	—
	—	Brok n/B.	134	1 632	12	15 085	—	10 000	—	—	—	—	—
	—	Druskieniki	125	34 056	27	34 455	73	5 000	—	—	—	—	—
	Grajewo (pcw. Szczuczyński)	—	1 017	67 640	25	304 672	79	25 000		—	—	111 600	—
	Grodno	—	407	633 433	65	1 526 002	04	80 000	--	20 776	90	252 757	48
	Kolno	—	786	86 362	15	490 5[illegible]6	72	50 000	—	2 101	60	132 708	
	Łomża	—	3 080	279 141	99	807 763	23	100 0[illegible]0	—	9 680	69	162 170	—
	Ostrołęka	—	1 501	139 793	70	712 222	56	80 765	50	5 547	43	134 795	
	Ostrów Maz.	—	692	76 204	—	397 283	09	50 000	-	6 000	—	57 300	
	Sokółka	—	1 116	107 758	51	289 874	57	50 000	—	991	72	51 219	50
	Suwałki	—	262	17 826	—	191 311	89	20 000	-	—	—	89 832	—
	Wołkowysk	—	1 723	120 [illegible]83	18	520 711	71	10 000	—	4 100	—	51 789	10
	Wysokie Maz.	—	131	48 519	63	58 295	—	6 500	—	—	—	—	—
Kieleckie . .	Ogółem	—	**26 311**	**4 555 993**	**31**	**11 633 304**	**96**	**884 500**	**—**	**188 763**	**76**	**2 498 151**	**16**
	Wzrost w porównaniu z d. 31. XII. 1928 r.	—	8 837	1 509 065	27	3 543 151	96	312 550	—	68 259	56	1 349 704	85
	Będzin	—	9 950	1 066 556	59	2 386 739	09	100 000	—	22 172	72	369 475	45
	Częstochowa	—	1 715	687 725	89	2 436 865		100 000	—	36 649	63	585 988	81
	Jędrzejów	—	81	11 298	63	181 462	—	22 500	—	1 583	73	24 720	01
	Kielce	—	937	528 068	65	1 069 635	09	100 000	-	—	—	334 615	—
	Końskie	—	345	93 311	86	189 219	51	35 000	—	5 248	46	233 4[illegible]3	
	Kozienice	—	409	27 2[illegible]4	98	180 308	02	5 000	-	—	—	41 500	40
	Miechów	—	1 476	77 756	33	545 353	84	118 000	-	20 364	52	123 000	—
	Opatów	—	967	59 174	92	342 058	50	50 000	—	1 809	15	115 500	—
	Opoczno	—	321	44 932	08	395 778	74	55 000	—	8 569	58	71 607	—
	Radom	—	6 127	1 389 216	06	2 129 962	30	150 000	—	81 873	63	359 392	—
	Sandomierz	—	777	49 513	39	330 797	55	30 000	—	—	—	87 629	—

Województwa	Komunalna Kasa Oszczędności: Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności: Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnościowe Zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł	gr.	Fundusze rezerwowe Zł.	gr.	Redyskonto weksli Zł	gr.
	Wierzbnik (pow. Iłżeckl)	—	652	41 449	15	166 232	73	35 000	—	9	77	17 441	50
	Włoszczowa	—	284	5 892	53	138 636	26	24 000	—	—	—	—	—
	Zawiercie	—	1 890	227 747	85	812 723	33	50 000	—	1 428	57	123 858	—
	—	Busk	380	246 124	40	327 533	—	10 000	—	9 060	—	—	
Lubelskie . . .	Ogółem	—	**33 161**	**2 898 138**	**74**	**13 871 531**	**17**	**1 235 168**	**76**	**28 168**	**55**	**3 935 619**	**74**
	Wzrost w porównaniu z d. 31 XII. 1928 r	—	9 800	1 448 543	69	6 781 423	21	479 918	40	19 259	01	2 667 042	34
	Biała Podlaska	—	1 375	141 200	03	733 270	67	30 000	—	—	—	167 499	21
	Biłgoraj	—	7[illegible]5	96 260	62	382 592	14	50 000	—	162	10	99 258	62
	Chełm	—	1 781	112 765	22	710 635	58	50 000	—	—	—	201 350	40
	Garwolin	—	335	32 632	95	231 781	99	31 647	51	884	97	5 600	—
	Hrubieszów	—	1 205	67 130	45	717 171	34	75 000	—	—	—	213 080	—
	Janów Lub.	—	619	36 814	35	293 105	24	15 000	—	—	—	10 977	—
	Janów Podlaski	—	644	40 213	77	258 843	76	25 000	—	—	—	30 300	—
	Krasnystaw	—	1 889	44 209	71	633 213	50	70 000	—	1 454	57	76 990	—
	Lublin	—	11 548	1 301 852	98	3 2[illegible]0 572	30	200 000	—	5 729	66	858 667	41
	Lubartów	—	781	44 934	58	361 498	79	26 000	—	—	—	—	—
	Łuków	—	1 277	90 400	94	365 422	44	118 000	—	—	—	25 600	—
	Puławy	—	566	28 018	47	395 461	10	100 000	—	—	—	18 100	—
	Radzyń	—	737	59 803	79	447 413	39	50 000	—	—	—	19 320	—
	Siedlce	—	3 007	111 432	56	1 510 852	95	124 521	25	6 228	4	379 969	25
	Sokołów	—	425	10 596	76	354 379	72	35 000	—	1 533	52	28 600	—
	Tomaszów Lub.	—	1 710	169 376	70	756 020	96	65 000	—	—	-	165 110	85
	Węgrów	—	553	47 684	97	233 178	70	20 000	—	210	38	38 655	—
	Włodawa	—	1 249	58 731	05	804 925	71	50 000	—	1 770	49	119 592	—
	Zamość	—	2 735	404 078	84	1 476 250	39	100 000	—	10 19[illegible]	34	1476 850	—
Łódzkie . . .	Ogółem		**6 279**	**1 180 033**	**33**	**3 643 650**	**77**	**484 000**	—	**39 891**	**83**	**819 113**	**39**
	Wzrost w porównaniu z 31. XII. 1928 r.		3 020	690 027	90	886 916	56	66 181	25	27 938	31	219 522	69
	Brzeziny	—	1 484	70 461	95	507 554	42	50 000	—	5 394	62	219 788	29
	Koło	—	89	1 784	59	82 749	—	24 000	—	—	—	—	
	Łask	—	86	65 105	76	395 120	14	50 000	—	7 000	—	84 780	—
	Łęczyca	—	333	28 390	58	129 878	—	10 000	—	—	—	16 050	—
	Łódź	—	707	213 014	07	485 446	64	50 000	—	10 563	67	52 660	—
	Piotrków Tryb.	—	709	361 464	71	816 342	14	100 000	—	15 497	10	209 300	—
	Radomsko	—	1 349	74 431	74	203 488	50	25 000	—	—		57 700	—
	Sieradz	—	663	85 030	89	317 28[illegible]	28	40 000	—	—	—	9 150	—
	Słupca	—	358	19 488	05	123 545	85	25 000	—	—	—	—	—
	Turek	—	33	35 468	78	222 610	50	25 000	—	700	—	132 550	—
	—	Tomaszów M.	467	104 392	21	210 404	30	55 000	—	736	44	37 135	15
	—	Tuszyn	1	121 000	—	149 233	—	30 000	—	—	—	—	—
Warszawskie . .	Ogółem		**23 977**	**3 545 228**	**61**	**11 502 725**	**27**	**1 163 621**	**95**	**136 999**	**64**	**2 176 588**	**63**
	Wzrost w porównaniu z 31. XII. 1928 r.		13 083	2 412 675	90	6 117 892	08	550 799	37	62 891	83	1 338 592	16
	Gostynin	—	494	71 355	11	473 577	93	20 000	—	6 962	84	153 762	30
	Grodzisk (pow. Błoński)	—	149	18 065	84	159 113	88	12 000	—	157	04	2 000	—
	Grójec	—	450	280 296	72	604 851	90	55 000	—	—	—	74 124	—
	Ciechanów	—	318	19 149	61	90 438	17	50 000	—	—	—	—	—
	Kutno	—	524	50 293	57	16 916	28	100 000	—	—	—	—	—
	Lipno	—	67	2 858	—	20 200	—	15 000	—	—	—	—	—
	Łowicz	—	847	96 302	02	843 491	81	60 000	—	24 044	32	334 147	—
	Mława	—	314	26 034	32	801 623	—	49 000	—	—	—	354 528	—
	Maków Maz.	—	822	24 804	85	372 847	—	35 000	—	—	—	26 650	—
	Mińsk Maz.	—	6	10 982	23	97 441	—	30 000	—	—	—	57 800	—
	Nieszawa	—	4 231	162 361	—	764 221	—	50 000	—	2 000	—	367 841	43
	Płock	—	690	91 617	31	179 586	40	46 385	—	1 737	62	4 750	—
	Płońsk	—	781	86 518	13	669 974	83	50 000	—	—	—	48 185	—
	Pułtusk	—	2 755	158 367	04	995 398	83	51 000	—	30 000	—	178 290	—
	Rawa Maz.	—	230	56 242	63	497 469	28	71 605	30	7 946	37	238 560	—
	Rypin	—	217	7 327	76	69 079	15	28 506	65	—	—	—	—
	Sierpc	—	145	88 030	08	474 613	46	25 000	—	37 821	29	—	—
	Skierniewice	—	759	162 734	55	533 633	25	56 125	—	18 679	52	85 386	56
	Warszawa	—	1 676	1 616 200	64	2 119 910	83	100 000	—	—	—	11 000	—
	Włocławek	—	481	94 552	16	313 020	44	50 000	—	—	—	32 991	20
		Brześć Kuj.	296	10 721	14	23 255	—	7 000	—	—	—	—	—
		Ciechocinek	484	83 632	19	83 853	45	15 000	—	—	—	—	—

Województwa	Komunalna Kasa Oszczędności		Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnościowe		Pożyczki udzielone przez kasę		Kapitał zakładowy		Fundusze rezerwowe		Redyskonto weksli	
	Powiatowa	Miejska		Zł.	gr.	Zł.	gr	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł	gr.
	—	Grodzisk	1 161	31 139	96	57 690	92	7 000	—	1 724	60	—	-
	—	Łowicz	755	44 457	10	337 647	15	25 000	—	700	—	28 400	-
	Przasnysz	—	684	17 154	—	175 405	01	50 000	—	—	—	67 823	32
	—	Sochaczew	151	2 037	06	24 864	—	5 000	—	—	—	4 700	
	—	Włocławek	4 490	231 993	59	702 601	30	100 000	—	5 226	58	105 649	28
Nowogródzkie . .													
	Ogółem		4 197	440 076	63	3 120 340	06	245 000	—	13 427	20	274 484	40
	Wzrost w porównaniu z 31. XII. 1928 r.		975	212 726	50	371 026	83	102 500	—	8 202	20	143 144	40
	Baranowicze	—	320	67 620	44	72 881	20	10 000	—	2 207	47	—	
	Lida	—	1 186	178 056	98	757 437	77	20 000	—	477	66	41 165	
	Nieśwież	—	835	43 164	19	255 199	25	25 000	—	—	—	—	-
	Nowogródek	—	926	41 462	41	703 001	33	50 000	—	1 822	14	119 976	—
	Słonim	—	781	157 511	82	591 573	85	100 000	—	4 813	16	69 513	40
	Stołpce	—	63	30 571	07	405 759	82	15 000	—	2 153	2[illegible]	15 580	—
	Wołożyn	—	86	21 689	72	331 483	84	25 000	—	1 953	52	28 250	
Poleskie . . .													
	Ogółem		8 659	590 658	98	13 365 733	97	280 000	—	29 500	23	356 162	62
	Wzrost w porównaniu z 31. XII 1928 r.		3 308	194 138	54	827 986	43	145 109	60	25 082	68	9 393	37
	Brześć n/B.	—	2 155	239 970	77	609 995	35	50 000	—	21 517	09	130 601	75
	Drohiczyn Pol.	—	1 388	57 170	52	431 634	47	45 000	-	—	—	20 350	—
	Kamień-Kosz.	—	245	7 742	26	93 599	79	10 000	—	—	—	3 500	
	Kobryń	—	1 262	65 22	01	412 287	09	20 000	—	1 001	97	61 635	
	Kosów Pol.	—	417	62 814	04	179 519	93	20 000	—	—	—	16 950	
	Łuniniec	—	1 383	62 244		405 250	19	20 000	—	—	—	—	
	Pińsk	—	691	37 406	18	424 558	82	20 000	—	—	—	14 750	
	Prużany	—	434	7 228	62	341 6[illegible]6	31	25 000	—	1 714	26	62 220	87
	Sarny	—	612	25 226	22	240 602	25	55 000		943	19	46 125	-
	Stolin	—	72	25 034	36	226 659	77	15 000	—	4 323	72	—	-
Wileńskie . . .													
	Ogółem		2 198	1 079 565	96	5 792 670	06	285 000	—	11 338	65	142 125	60
	Wzrost w porównaniu z 31. XII. 1928 r.		1 882	996 027	89	3 757 600	68	145 000	-	6 138	65	50 965	60
	Brasław	—	240	50 535	01	1 270 223	80	50 000	—	7 238	65	123 625	60
	Głębokie	—	57	17 845	29	1 203 694	06	25 000	—	1 000	—	3 600	
	Mołodeczno	—	105	34 236	26	310 371	07	10 000	—	—	—	—	-
	Oszmiana	—	552	52 994	60	291 828	67	20 000	—	100	—	—	—
	Postawy	—	131	20 491	88	383 464	13	30 000	-	3 000	—	6 500	-
	Swięciany	—	133	7 882	28	792 048	16	40 000	—	—	—	—	
	Wilejka	—	28	7 454	39	157 261	45	10 000	—	—	—	—	-
	—	Wilno	952	880 126	25	1 383 778	72	100 000	—	—	—	8 400	-
Wołyńskie . . .													
	Ogółem		13 970	1 004 986	90	5 503 886	11	480 617	45	76 691	54	819 126	12
	Wzrost w porównaniu z 31. XII. 1928 r.		4 226	603 039	53	2 694 990	83	254 588	31	63 495	16	605 595	12
	Dubno	—	1 610	170 106	54	550 981	21	55 117	45	5 574	32	163 900	
	Horochów	—	173	7 487	64	88 469	96	25 000	—	—	—	—	-
	Kostopol	—	957	31 377	13	222 604	80	30 000	—	5 414	65	12 972	80
	Kowel	—	233	10 594	27	514 375	84	14 000	-	—		—	-
	Krzemieniec	—	241	43 076	01	317 641	43	35 000	—	337	22	79 874	28
	Luboml	—	1 198	33 994	70	246 101	73	20 000	-	2 694	77	25 000	-
	Równe	—	4 121	107 896	41	966 758	55	150 000	—	36 000	—	105 882	25
	Włodzimierz	—	1 572	86.480	13	747 476	79	20 000	-	3 173	81	67 880	—
	Zdołbunów	—	2 421	215 415	20	1 025 049	85	26 500	—	10 615	73	198 820	-
	—	Kowel	148	6 535	18	85 233	82	5 000	—	—	—	2 961	79
	—	Łuck	1 296	292 023	66	745 192	13	100 000	—	12 880	94	161 895	-

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIE

ZESTAWIENIE

stanu wkładów i pożyczek w Komunalnych Kasach Oszczędności (powiatowych i miejskich) na dzień 31. XII. 1929 r.

L. porz.	Województwo	Ilość kas powiatowych	Ilość kas miejskich	Ilość książeczek oszczędnościowych	Wkłady na książeczki oszczędn. Zł.	gr	Pożyczki udzielone przez kasy Zł	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr	Fundusze rezerwowe Zł.	gr.	Redyskonto weksli Zł.	gr.
1.	Pomorskie . . .	18	22	83 287	23 573 389	—	48 658 951	21	3 291 573	63	1 840 475	85	8 200 958	29
2.	Poznańskie . . .	34	50	206 751	57 048 805	02	96 006 673	08	1 647 392	06	6 232 913	86	10 069 566	39
3	Śląskie	6	12	85 879	44 263 833	22	64 085 969	53	671 159	88	2 615 427	04	474 618	82
	Razem .	58	84	375 917	124 886 027	24	208 751 593	82	5 610 125	57	10 688 816	75	18 745 143	50
	Stan na d 31 XII. 1928	58	81	293 988	88 526 068	05	156 248 435	75	3 022 401	87	8 197 980	50	11 240 852	97
	Wzrost na d. 31.XII.1929	—	3	81 929	36 359 959	19	53 503 158	07	2 587 723	70	2 490 836	25	7 504 290	5[illegible]

Stan wkładów i pożyczek w K. K. O. na dz. 31. XII 1929 w woj. zachodnich według Kas.

Województwo	Komunalna Kasa Oszczędności: Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności: Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnościowe Zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerwowe Zł.	gr	Redyskonto weksli Zł.	gr.
Poznańskie . . .	Ogółem	—	206751	57 048 805	02	96 006 673	08	1 647 392	06	6 232 913	86	10 069 566	39
	Wzrost w porównaniu z d. 31. XII. 1928 r.	—	34 865	18 030 445	05	22 183 296	48	1 419 459	19	1 791 658	45	4 248 478	89
	Bydgoszcz	—	11 556	2 255 989	05	2 857 565	92	422 261	60	—	—	98 819	75
	Chodzież	—	3 985	714 027	81	1 109 734	67	—	—	275 098	72	—	—
	Czarnków	—	293	143 375	94	877 979	83	—	—	44 284	97	41 650	—
	Gniezno	—	7 536	1 960 016	95	5 017 776	55	452 000	—	230 000	—	1 409 768	93
	Gostyń	—	1 534	319 156	48	906 133	52	—	—	96 015	35	25 000	—
	Grodzisk	—	2 723	183 592	40	679 364	04	5 000	—	15 887	10	103 100	—
	Inowrocław	—	6 926	3 815 032	08	4 906 888	63	5 000	—	424 777	68	365 788	03
	Jarocin	—	2 093	365 175	27	422 658	88	5 000	—	—	—	35 000	—
	Kępno	—	5 685	1 596 605	20	2 702 687	23	10 000	—	140 643	18	458 086	17
	Kościan	—	1 804	789 205	65	1 491 501	55	5 000	—	125 746	41	218 085	—
	Koźmin	—	1 906	992 771	15	2 023 475	10	10 000	—	95 922	22	334 092	—
	Krotoszyn	—	1 322	285 058	04	869 401	47	5 000	—	22 484	30	116 365	09
	Leszno	—	4 325	1 602 213	94	2 305 078	22	—	—	123 201	12	426 725	47
	Międzychód	—	534	157 015	71	458 193	49	43 124	02	—	—	107 500	
	Mogilno	—	3 642	524 805	65	965 440	48	105 000	—	64 990	07	173 451	02
	Nowy Tomyśl	—	36	80 042	22	633 363	73	20 000		46 371	58	124 714	28
	Oborniki	—	6 986	334 117	13	841 995	28	—	—	41 717	56	163 277	74
	Odolanów	—	2 149	132 238	74	566 147	39	40 000	—	26 796	34	—	—
	Ostrów	—	226	219 485	46	681 227	10	5 000	—	21 279	06	79 936	96
	Ostrzeszów	—	3 681	413 941	48	957 573	10	5 000	—	104 531	20	228 486	35
	Pleszew	—	129	76 596	72	375 754	73	5 000	—	8 741	25	48 100	—
	Poznań	—	2 641	194 164	32	1 871 547	34	75 000	—	75 323	85	344 808	53
	Rawicz	—	1 113	63 446	03	167 701	37	5 000	—	—	—	—	—
	Strzelno	—	1 535	458 948	37	820 736	60	—	—	38 000	—	203 107	18
	Szamotuły	—	5 905	383 191	93	727 502	53	100 000	—	44 053	17	18 411	15
	Szubin	—	2 884	461 950	97	985 714	91	5 000	—	147 647	81	134 336	66
	Śmigiel	—	965	149 993	38	313 777	42	5 338	88	79 830	71	—	—
	Śrem	—	3 418	280 564	48	390 081	80	30 000	—	34 647	94	—	
	Środa	—	4 203	331 035	—	642 864	29	5 000	—	46 382	93	55 730	—
	Wągrowiec	—	2 005	400 295	64	947 436	27	—	—	181 295	93	42 000	—
	Wolsztyn	—	6 032	337 482	95	884 218	21	—	—	98 806	59	136 347	60
	Września	—	1 079	501 072	18	788 672	68	5 000	—	45 886	55	231 043	07
	Wyrzysk	—	1 926	321 799	37	747 347	44	90 000	—	73 329	14	102 158	75
	Żnin	—	1 822	444 049	41	1 368 506	06	—	—	90 163	75	359 861	50
	—	Bojanowo	1 480	82 220	9[illegible]	154 908	60	5 000	—	29 806	59	15 400	—
	—	Buk	1 425	195 120	42	275 283	92	—	—	2 388	60	5 200	—
	—	Bydgoszcz	4 310	2 904 165	95	5 331 920	15	—	—	371 026	32	462 615	30
	—	Chodzież	69	46 958	98	167 800	02	—	—	32 015	97	—	—
	—	Czarnków	45	13 015	14	135 339	89	—	—	15 791	19	2 051	—
	—	Gniezno	5 979	673 628	50	1 585 845	70	5 000	—	87 547	89	398 140	32
	—	Gostyń	2 250	145 607	13	440 899	57	—	—	24 337	42	167 364	77
	—	Grodzisk	2 770	135 782	84	239 067	37	5 000		45 134	77	—	—
	—	Inowrocław	1 925	1 571 945	63	3 484 071	05	—	—	197 919	73	555 341	81
	—	Jarocin	814	164 616	76	332 387	25	5 000	—	35 555	52	47 500	—
	—	Jutrosin	1 225	135 353	58	134 236	42	—	—	6 374	55	—	—

Województwa	Komunalna Kasa Oszczędności Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnościowe Zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerwowe Zł.	gr.	Redyskonto weksli Zł.	gr.
	—	Kobylin	578	39 750	—	63 629	88	—		3 070	81	—	—
	—	Koronowo	424	34 447	65	23 455	10	—		—		—	—
	—	Kościan	2 089	209 959	78	726 153	56	5 000	—	35 496	44	175 050	—
	—	Koźmin	79	54 822	65	196 919	00	—		17 937	19	24 500	—
	—	Krotoszyn	2 891	537 219	62	937 620	75	5 000	—	196 885	—	109 048	58
	—	Leszno	8 721	2 171 968	63	2 734 512	78	10 000	—	94 475	65	556 694	06
	—	Lwówek	134	154 426	62	29 423	16	8 000	—	18 074	41	24 107	30
	—	Łobżenica	1 527	151 145	08	194 202	61	—		55 479	68	—	—
	—	Międzychód	1 891	385 906	90	797 656	21	—		87 053	15	54 440	—
	—	Nakło	1 638	197 908	05	311 554	79	—		63 914	57	50 713	—
	—	Obrzycko	32	16 377	25	44 199	77	—		—		6 773	—
	—	Odolanów	184	91 040	54	171 431	47	—		8 324	23	—	—
	—	Opalenica	591	51 336	17	137 506	89	10 000	—	—		—	—
	—	Ostrów	3 902	784 267	75	1 900 667	14	5 000	—	89 327	10	222 927	06
	—	Pakość	291	61 581	48	169 932	93	30 000	—	12 234	74	29 600	—
	—	Pleszew	2 507	149 888	05	372 962	56	5 000	—	79 346	60	50 202	65
	—	Pniew	11	16 886	51	58 770	71	—		6 947	67	8 566	63
	—	Pobiedziska	780	51 230	49	267 775	81	—		46 406	24	60 168	46
	—	Poniec	682	192 558	80	306 831	49	—		32 457	88	50 215	83
	—	Poznań	18 538	20 462 381	40	25 439 440	22	—		718 238	81	321 200	—
	—	Rakoniewice	1 225	147 455	47	291 644	58	5 000	—	56 079	64	10 600	—
	—	Rawicz	6 308	560 358	59	1 003 246	31	5 000	—	158 121	22	—	—
	—	Rogoźno	1 347	288 431	83	509 116	18	5 132	10	82 433	79	—	—
	—	Sieraków	1 221	39 359	84	81 389	89	935	46	—		—	—
	—	Solec Kuj.	640	76 880	82	75 801	47	5 000	—	4 091	95	—	—
	—	Sulmierzyce	417	26 455	79	31 920	—	—		9 393	13	—	
	—	Szamotuły	1 693	177 173	64	520 357	54	—		22 036	17	73 691	96
	—	Smigiel	1 903	155 662	16	194 745	26	10 000	—	49 796	44	22 902	30
	—	Srem	19[illegible]	18 098	10	37 965	87	5 000	—	3 015	96	—	—
	—	Sroda	1 413	647 49[illegible]	64	407 571	65	10 000	—	47 705	79	51 250	—
	—	Trzemeszno	1 160	109 053	12	212 339	70	5 000	—	50 943	81	36 135	—
	—	Ujście	179	17 855	27	60 428	—	5 000	—	9 223	23	5 000	—
	—	Wieleń	8	3 017	74	54 381	67	—		6 113	42	6	—
	—	Wielichowo	1 279	118 052	89	126 598	39	—		21 179	30	—	—
	—	Wolsztyn	7 584	527 761	14	841 439	43	—		126 207	40	51 981	68
	—	Wronki	560	83 933	67	325 665	77	5 000	—	228	44	14 107	50
	—	Września	156	40 442	32	249 751	38	5 000	—	—		44 615	74
	—	Zbąszyn	3 939	600 488	60	1 017 503	46	10 000	—	262 941	16	172 905	31
	—	Zduny	1 145	138 851	98	225 351	93	10 000	—	45 977	81	4 800	—
Pomorskie . . .	Ogółem	—	**83 287**	**23 573 389**	—	**48 658 951**	**21**	**3 291 573**	**63**	**1 840 475**	**85**	**8 200 958**	**29**
	Wzrost w porównaniu z d. 31. XII. 1928 r.	—	18 240	5 453 762	78	7 073 166	94	729 786	83	362 785	08	3 709 402	58
	Brodnica	—	752	639 150	80	1 389 343	31	5 000	—	107 698	03	418 399	23
	Chełmno	—	1 230	946 177	61	2 846 458	88	600 000	—	100 000	—	756 825	63
	Chojnice	—	3 885	1 216 993	09	1 985 240	91	257 649	43	48 816	24	378 455	10
	Działdowo	—	319	328 298	34	971 076	45	10 000	—	24 350	—	297 801	—
	Gniew	—	272	437 156	10	689 807	02	5 000	—	23 150	—	131 300	
	Grudziądz	—	2 688	2 526 296	01	5 025 289	86	500 000	—	36 580	58	555 046	82
	Kartuzy	—	783	482 073	—	995 472	16	—		18 000	—	78 281	40
	Kościerzyna	—	911	*)548 442	65	1 928 928	23	—		291 828	74	31 867	40
	Nowe Miasto p. Lubawski	—	2 982	805 778	31	1 726 743	62	89 197	53	42 487	25	279 812	80
	Puck Oddz. K.K.O. p. Wejherow.	—	2 615	411 658	80	687 518	18	30 000	—	39 442	66	75 700	—
	Sępolno	—	2 724	794 332	68	1 858 706	42	50 000	—	72 781	48	273 305	54
	Starogard	—	5 219	582 423	25	1 433 269	28	41 177	05	40 395	67	233 923	71
	Swiecie	—	5 899	1 847 764	89	3 575 638	28	600 000	—	—	—	419 912	11
	Tczew	—	232	45 734	07	444 085	43	111 100	—	5 322	20	57 300	—
	Toruń	—	5 938	1 223 949	01	1 392 039	61	300 000	—	105 889	37	655 016	69
	Tuchola	—	1 971	729 938	—	1 246 961	02	100 000	—	21 247	54	97 775	90
	Wąbrzeźno	—	1 454	939 562	91	1 879 276	64	55 000	—	43 655	60	216 661	20
	Wejherowo	—	11 740	658 330	20	843 569	62	20 000	—	65 551	25	—	—
	—	Brodnica	869	432 711	52	125 555	56	—	—	77 740	34	274 424	75
	—	Chełmno	516	285 215	01	895 093	50	42 000	—	15 368	75	159 996	76
	—	Chojnice	4 675	751 791	30	1 572 317	54	200 000	—	93 596	53	181 610	25
	—	Chełmża	1 396	247 236	79	480 186	59	20 000	—	22 104	23	65 088	06
	—	Działdowo	815	257 142	05	645 408	33	5 000	—	29 891	16	183 400	—
	—	Gdynia	904	740 477	92	2 092 457	22	25 000	—	76 503	91	699 642	92
	—	Gniew	360	45 903	27	107 201	81	5 000	—	12 003	89	20 100	—
	—	Golub	397	19 364	15	42 036	32	—		2 370	41	—	—

*) W tem wkładów zwaloryzowanych 7554 książeczek na sumę zł. 306.322,37.

Województwa	Komunalna Kasa Oszczędności: Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności: Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnościowe Zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerwowe Zł.	gr.	Redyskonto weksli Zł.	gr.
	—	Grudziądz	2 299	855 666	40	3 058 539	14	—	—	36 749	04	281 430	4[illegible]
	—	Kowalewo	138	24 331	04	125 749	10	10 000	—	5 913	12	25 339	20
	—	Lidzbark	524	160 934	03	467 664	48	1 000	—	30 643	78	233 166	01
	—	Nowe	840	59 402	88	88 964	30	—	—	9 936	—	—	
	—	Podgórz	162	43 051	71	166 164	58	—	—	4 860	27	19 096	19
	—	Puck	131	89 092	02	319 050	49	5 000	—	10 752	38	114 659	27
	—	Skarszewy	86	28 577	9[illegible]	164 331	93	15 400	—	1 577	—	—	
	—	Starogard	663	697 850	38	1 358 422	13	19 617	07	71 755	24	203 491	26
	—	Swiecie	1 268	170 681	98	507 472	16	50 000	—	8 000	—	71 970	80
	—	Tczew	1 677	328 727	57	561 428	02	44 432	55	21 647	28	—	
	—	Toruń	11 5[illegible]9	2 371 488	08	3 849 938	93	—	—	199 531	01	346 264	35
	—	Tuchola	131	121 978	38	229 681	06	5 000	—	6 315	94	56 335	—
	—	Wąbrzeźno	1 071	228 151	82	333 971	95	20 000	—	6 553	73	124 643	49
	—	Wejherowo	1 192	449 552	47	547 891	15	50 000	—	9 465	20	182 915	—
Śląskie	Ogółem		**85 879**	**44 263 833**	**22**	**64 085 969**	**53**	**671 159**	**88**	**2 615 427**	**04**	**474 618**	**82**
	Wzrost w porównaniu z d 31 XII. 1928 r.		28 824	12 875 751	36	23 246 664	65	438 477	68	336 392	72	447 590	94
	Katowice	—	3 598	1 595 150	20	5 898 413	12	496 159	88	—	—	48 549	[illegible]6
	Lubliniec	—	260	177 507	64	1 221 712	60	70 000	—	26 727	24	—	
	Pszczyna	—	1 160	1 349 846	86	2 643 833	65	—	—	42 973	58	191 200	—
	Rybnik	—	4 196	513 463	49	2 420 173	50	—	—	21 875	—	71 000	—
	Swiętochłowice	—	15 230	3 086 080	19	6 367 015	95	100 000	—	30 959	07	—	
	Tarnowskie G.	—	575	342 579	32	1 681 103	33	—	—	—	—	—	
	—	Bielsk	16 979	7 213 569	39	6 306 624	86	—	—	1 390 351	72	—	
	—	Cieszyn	12 775	1 369 381		2 715 678	95	—	—	386 876	34	—	
	—	Katowice	20 463	13 802 184	16	23 626 007	74	—	—	327 841	45	—	
	—	Królew. Huta	5 885	11 994 368	74	6 622 302	33	—	—	205 327	78	—	
	—	Lubliniec	25	14 434	51	131 705	—	—	—	4 459	98	—	
	—	Mysłowice	352	552 542	79	544 643	91	—	—	2 00[illegible]	—	81 088	29
	—	Rybnik	918	280 372	45	713 653	73	—	—	34 633	40	43 280	77
	—	Skoczów	1 073	1 021 530	09	981 392	32	—	—	68 260	94	—	
	—	Strumień	443	114 754	39	123 430	—	—	—	—	—	—	
	—	Tarnow. Góry	679	587 403	51	1 453 582	34	—	—	65 838	27	—	
	—	Wodzisław	66	30 386	01	67 250	—	5 000	—	952	30	39 500	—
	—	Zory	1 202	218 278	48	567 446	20	—	—	6 349	97		

WOJEWÓDZTWA POŁUDNIOWE

ZESTAWIENIE
stanu wkładów i pożyczek w Komunalnych Kasach Oszczędności (powiatowych i miejskich) na dzień 31. XII. 1929 r.

L. porz.	Województwo	Ilość kas powiatowych	Ilość kas miejskich	Ilość książeczek oszczędnościowych	Wkłady na książeczki oszczędn. Zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasy Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerwowe Zł.	gr.	Redyskonto weksli Zł.	gr.
1.	Krakowskie . . .	12	12	140 565	93 371 104	06	90 958 872	44	100 000	—	5 138 514	26	6 146 461	05
2.	Lwowskie . . .	19	12	132 406	67 918 376	85	77 017 435	68	166 476	09	3 088 385	79	4 390 423	46
3.	Stanisławowskie . .	14	5	36 366	12 077 065	97	17 236 955	35	60 527	98	1 161 935	07	4 081 887	68
4	Tarnopolskie . . .	15	2	21 465	5 226 251	22	10 772 118	23	186 900	—	474 716	45	2 399 572	95
	Razem .	**60**	**31**	**330 802**	**178 586 798**	**10**	**195 985 381**	**70**	**513 904**	**07**	**9 863 551**	**87**	**17 018 345**	**14**
	Stan na d. 31. XII 1928	55	28	287 081	128 718 895	90	149 694 996	10	310 500	—	7 935 034	86	10 969 156	84
	Wzrost na d. 31.XII.1929	5	3	43 721	49 867 902	20	46 290 385	60	203 404	07	1 928 517	01	6 049 188	30

Stan wkładów i pożyczek w K. K. O. na dz 31. 1929 XII. r. w woj. południowych według Kas.

Województwa	Komunalna Kasa Oszczędności – Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności – Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnościowe Zł.	gr	Pożyczki udzielone przez kasę Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerwowe Zł.	gr.	Redyskonto weksli Zł.	gr
Krakowskie . .	Ogółem	—	140565	93 371 104	06	90 958 872	44	100 000	—	5 138 514	56	6 146 461	05
	Wzrost w porównaniu z d. 31. XII. 1928 r.	—	8 897	24 726 030	14	15 126 538	79	75 000	—	957 369	81	1 932 169	13
	Bochnia	—	3 319	518 326	73	629 856	02	—	—	12 990	92	72 470	—
	Brzesko	—	2 662	1 812 379	82	2 577 574	41	5 000	—	57 955	44	89 566	10
	Chrzanów	—	1 129	1 503 819	47	2 021 885	16	15 000	—	30 272	61	—	
	Gorlice	—	2 206	3 530 568	21	3 726 866	21	—	--	187 949	36	221 507	–
	Kraków	—	23 773	12 087 785	80	11 259 283	47	—	—	728 200	78	181 625	—
	Limanowa	—	3 104	296 760	71	146 783	21	50 000	—	6 421	52	80 920	—
	Mielec	—	778	616 707	94	1 247 340	69	—	—	83 450	56	33 085	—
	Myślenice	—	1 613	606 915	77	812 415	78	—	—	17 166	19	85 320	—
	Nowy Targ	—	3 734	1 526 330	22	2 325 067	32	—	—	69 166	87	389 050	—
	Ropczyce	—	2 520	564 907	21	777 772	28	—	—	146 863	31	24 960	—
	Wadowice	—	2 499	2 631 292	68	3 351 133	77	—	—	158 913	24	370 563	—
	Wieliczka	—	1 294	318 954	99	648 666	37	5 000	-	5 281	61	219 400	—
	—	Biała	12 994	4 515 146	87	4 866 021	65	—	—	277 650	78	429 731	28
	—	Bochnia	3 662	1 315 823	21	1 485 513	07	—	—	189 802	23	236 900	—
	—	Dąbrowa	2 882	683 980	16	788 324	46	—	—	29 098	93	24 062	—
	—	Jasło	5 240	2 486 206	–	2 592 495	10	—	—	257 112	73	115 280	—
	—	Kęty	125	204 803	56	206 906	62	5 000	—	—		—	-
	—	Krynica Zdrój	151	280 521	–	264 276	43	10 000	–	—	–	14 135	62
	—	Kraków	42 973	42 144 604	12	31 217 225	63	—	—	2 133 831	67	2 540 450	—
	—	„ Podgórze	2 618	1 147 415	25	1 521 233	38	—	—	55 340	41	4 596	58
	—	Nowy Sącz	2 160	856 606	78	2 791 144	02	—	–	26 490	94	122 775	47
	—	Oświęcim	864	815 788	96	1 448 674	45	5 000	—	9 386	06	447 902	—
	—	Tarnów	13 246	10 344 928	20	9 610 153	60	—	—	641 145	40	—	—
	—	Żywiec	5 019	2 560 530	40	4 592 259	34	5 000	—	9 023	—	442 160	—
Lwowskie .	Ogółem	—	132406	67 912 376	85	77 017 435	68	166 476	09	3 088 385	79	4 390 423	46
	Wzrost w porównaniu z d 31. XII. 1928 r.	—	19 510	18 312 542	18	23 530 643	64	106 476	—	831 947	20	1 620 184	42
	Bóbrka	—	530	53 168	01	291 022	62	15 000	—	—	—	106 930	—
	Brzozów	—	268	116 169	65	302 781	73	7 759	01	5 000	–	72 212	70
	Dobromil	—	398	19 850	37	43 849	–	5 000	—	—	—	—	—
	Drohobycz	—	149	40 362	39	307 377	64	8 830	14	—	—	72 150	—
	Gródek											91 550	—
	Jagielloński	—	1 825	384 213	42	640 682	22	18 611	09	—	—	36 700	—
	Jaworów	—	16	19 889	09	148 364	50	6 500	—	—	—		
	Kolbuszowa	—	1 190	343 528	87	343 466	83	—	—	12 941	38	—	—
	Krosno	—	332	519 939	64	459 494	09	5 000	—	—		—	—
	Lubaczów	—	140	25 251	31	89 781	58	15 000	—	2	22	—	—
	Lwów	—	84	54 001	45	257 979	55	5 000	–	—	—	62 095	—
	Przemyśl	—	392	128 442	76	235 409	20	10 000	—	—	—	9 600	—
	Rawa Ruska	—	189	32 669	65	317 284	87	5 000	—	1 022	47	81 530	—
	Rudki	—	1 457	186 818	64	588 880	48	—	–	20 243	79	150 140	—
	Sambor	—	491	47 043	05	591 274	23	29 510	05	4 015	64	293 570	—
	Sanok	—	316	56 588	05	249 834	70	10 000	—	995	98	—	—
	Sokal	—	349	35 119	12	151 356	07	10 000	—	—	—	12 237	—
	Stary Sambor	—	1 310	58 414	21	406 350	68	—	—	9 701	—	161 842	—
	Tarnobrzeg	—	2 844	581 509	94	747 968	96	—	—	32 795	97	—	—
	Żółkiew	—	877	182 032	56	397 947	85	10 265	80	—	—	144 815	—
	—	Borysław	12	7 991	33	27 101	80	5 000	—	—	–	4 000	—
	—	Drohobycz	5 126	916 689	78	1 248 303	87	—	—	26 688	44	—	—
	—	Jarosław	4 709	1 000 368	44	1 421 280	91	—	-	66 472	73	426 635	—
	—	Krosno	5 712	863 751	07	754 282	26	—	—	45 959	18	—	—
	—	Lwów	63 455	48 861 003	12	52 279 975	56	—	—	1 977 037	86	1 436 628	17
	—	Przemyśl	9 868	4 066 008	39	4 243 727	34	—	—	291 863	40	417 123	59
	—	Rzeszów	7 378	5 664 949	54	5 461 677	78	—	–	333 510	56	90 650	—
	—	Sambor	12 447	1 775 910	51	2 373 578	33	—	—	89 898	32	591 455	—
	—	Sanok	6 513	1 365 221	62	2 023 451	19	—	–	130 723	40	—	—
	—	Sądowa W.	635	64 181	65	152 850	13	—	—	89	93	21 000	—
	—	Sokal	2 767	294 184	69	365 471	16	—	—	39 423	22	107 559	—
	—	Strzyżów	627	147 104	53	94 628	55	—	--	—	—	—	—
Stanisławowskie .	Ogółem	—	36 366	12 077 065	97	17 236 955	35	60 527	98	1 161 935	07	4 081 887	68
	Wzrost w porównaniu z d. 31. XII. 1928 r.	—	9 664	5 928 248	72	5 088 545	78	10 527	98	97 668	70	1 684 888	44
	Bohorodczany	—	2 401	124 814	03	466 071	50	5 000	–	17 207	10	184 454	–
	Dolina	—	2 157	318 675	17	484 016	92	—	—	22 542	76	18 340	—
	Horodenka	—	709	162 440	22	244 686	50	—	—	16 514	58	172 387	–
	Kałusz	—	1 025	225 784	76	223 372	78	—	—	27 270	90	18 530	—

Województwa	Komunalna Kasa Oszczędności: Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędności: Miejska	Ilość książeczek	Wkłady na książeczki oszczędnościowe Zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerwowe Zł.	gr.	Redyskonto weksli Zł.	gr.
	Kołomyja	—	558	155 043	85	440 432	50	10 000	—	—	—	187 990	—
	Kosów	—	1 673	55 035	18	468 005	86	5 000	—	—	—	77 160	—
	Nadwórna	—	219	17 723	92	180 219	30	5 000	—	—	—	61 490	—
	Rohatyn	—	59	87 753	55	452 214	60	5 000	—	2 314	44	142 049	45
	Stanisławów	—	2 089	293 238	84	9 425	—	—	—	16 420	61	94 365	—
	Stryj	—	196	70 445	10	291 004	38	—	—	5 003	56	157 780	—
	Śniatyn	—	1 330	115 [illegible]24	63	740 045	49	—	—	7 702	73	430 660	—
	Tłumacz	—	1 117	213 231	36	752 024	07	—	—	31 146	56	339 880	—
	Turka n-Str.	—	1 021	75 550	64	422 305	30	10 000	—	—	—	124 349	45
	Żydaczów	—	714	123 312	17	290 341	31	10 000	—	1 672	51	187 752	45
	—	Bolechów	160	333 416	35	349 815	—	5 000	—	725	50	—	—
	—	Kołomyja	8 761	1 487 863	77	1 822 326	18	—	—	434 271	96	694 312	50
	—	Stanisławów	5 949	6 649 957	6	7 629 98[illegible]	96	—	—	481 640	5[illegible]	1028 162	83
	—	Stryj	5 331	1 489 408	11	1 453 413	88	—	—	88 956	81	72 300	—
	—	Sniatyn	897	56 246	69	312 251	62	5 527	98	8 544	37	91 925	—
Tarnopolskie . . .	**Ogółem**	—	**21 465**	**5 226 251**	**22**	**10 772 118**	**23**	**186 900**	**—**	**474 716**	**45**	**2399 572**	**95**
	Wzrost w porównaniu z d. 31. XII. 1928 r.	—	5 650	901 081	16	2 544 657	39	11 400	—	41 531	30	811 946	31
	Borszczów	—	281	156 724	03	221 168	45	5 450	—	2 746	35	—	—
	Brody	—	3 451	455 245	24	1 116 306	23	100 000	—	17 208	80	255 028	—
	Brzeżany	—	2 619	480 828	81	1 116 425	80	—	—	—	—	338 267	50
	Buczacz	—	1 889	421 700	83	893 339	-	-	—	30 141	72	373 310	65
	Czortków	—	822	128 693	96	399 434		5 000	—	—	—	124 180	—
	Kamionka Strum.	—	124	128 656	71	221 447	36	5 000	—	—	—	19 310	—
	Kopyczyńce	—	580	46 193	88	276 522	87	5 000	—	951	62	57 100	—
	Podhajce	—	15	29 497	78	252 598	03	10 000	—	95	61	—	—
	Przemyślany	—	344	26 816	68	343 372	62	5 000	—	1 865	24	27 412	—
	Skałat	—	334	37 954	93	207 952	95	10 000	—	332	81	70 125	—
	—	Tarnopol	8 108	2 422 197	73	3 707 061	8[illegible]	—	—	384 560	-	831 648	80
	Tarnopol	—	85	98 359	53	468 212	35	20 000	—	536	41	82 528	—
	Trembowla	—	1 078	130 768	34	346 547	33	—	—	19 044	44	137 300	—
	Zaleszczyki	—	1 111	228 670	67	450 466	97	—	—	15 495	68	20 230	—
	Zbaraż	—	125	3 387	80	165 014	95	6 450		—	—	20 320	—
	—	Złoczów	276	302 295	83	382 599	19	5 000	—	1 738	07	39 883	—
	Złoczów	—	223	128 258	47	203 618	31	10 000	—	—	—	2 930	—

Kapitalizacja oszczędności wychodźtwa polskiego

Nie jest jeszcze dotąd u nas dostatecznie oceniane znaczenie wychodźtwa naszego w życiu gospodarczem kraju. Upływ sił ludzkich z Polski w znacznej mierze jest traktowany jako zupełna strata dla kraju, nietylko pod względem narodowym, kulturalnym i społecznym, ale i ekonomicznym w najszerszem ujęciu. Tymczasem już przed wojną zarówno wychodźtwo kolonizacyjne, jak i zarobkowe (sezonowe), zabierając siły fizyczne, a nawet i intelektualne, dawały macierzy pewien odsetek z zysków pracy swej na obczyźnie, czy to za oceanem, czy też w krajach europejskich. Koloniści, po szeregu lat, dorobiwszy się zagranicą, bądź przysyłali pewne sumy rodzinom na cele gospodarcze, bądź sami wracali i brali się w kraju na nowo do pracy intensywniejszej, bo opartej na doświadczeniu, wyrobieniu i nowych metodach. Wychodźcy sezonowi przynosili pieniądze i wzmacniali warsztaty swej pracy.

Zjawisko to w Polsce niepodległej jeszcze bardziej się uwydatnia od chwili, gdy ludność polska z za Oceanu dała wojnie ofiarę krwi w zdobyciu niepodległości Rzeczypospolitej. Odtąd węzły łączności wychodźtwa polskiego z macierzą jeszcze bardziej się zacisnęły, a zjazd Polaków z obczyzny w Warszawie dał silny wyraz tej łączności. Przekonaliśmy się, że emigracja nie jest istotą egoizmu materjalnego, nie jest wyrazem obojętności lub zniechęcenia do Ojczyzny, która swym obywatelom nie dała pola do pracy owocnej, wydała masy ludności na pastwę pauperyzacji, zmuszającej do ucieczki. Przeciwnie, budzące się coraz głębiej poczucie obrony narodowej i potrzeby zwartości społecznej na obczyźnie, ażeby się uchronić od wynarodowienia, a więc i zerwania zupełnego więzi, łączącej z krajem, świadczy wymownie o tem, iż ludność polska na obczyźnie nie jest dla Polski stracona, a jej dorobek na warsztatach pracy poza krajem może być poważnym czynnikiem we wzmocnieniu podstaw bytu polskiego.

Obecnie spostrzegamy nowe zjawisko, które może mieć ogromne znaczenie nietylko dla ludności polskiej na obczyźnie, ale i dla kraju; jest to mianowicie wzrost i organizacja oszczędności wśród naszych wychodźców.

Znamienny objaw kapitalizacji oszczędności emigracji polskiej spostrzegamy we Francji, od chwili powstania Banku Polskiej Kasy Opieki. Pierwszy oddział tej instytucji założono w Paryżu, w lutym r. b. Następnie powstała agencja tego oddziału w Leus, poczem agentury: w Amiens, Metz, Mülhause, Valenciennes i St. Etienne. Tym sposobem Bank Polskiej Kasy Opieki ze swojemi rozgałęzieniami ogarnie prawie całą emigrację we Francji.

Statut tej instytucji, zatwierdzony dn. 17 września 1929 r., jest oparty na polskiem prawie bankowem z dn 17. III. 1928 r. Do czynności Banku należy przyjmowanie wkładów oszczędnościowych oraz przekazy zagraniczne. Oprocentowanie wkładów oszczędnościowych wynosi $5^3/_4$% rocznie, t. j. znacznie więcej niż wynosi stopa procentowa ($3^1/_4$%) w kasach oszczędnościowych francuskich. Oprocentowanie wkładów długoterminowych w Banku wynosi 6% rocznie. Opłaty za przekazy zagraniczne[1]) wynoszą 1.50 fr. za przekaz 500 fr. oraz 3 fr. od dalszych 1000 fr.

Do innych czynności Banku, przewidzianych w statucie, należy: dyskonto weksli krajowych i zagranicznych, udzielanie pożyczek i otwieranie kredytów pod zastaw, kupno i sprzedaż na rachunek własny i obcy walut obcych, inkasowanie weksli i wszelkie inne operacje wchodzące w zakres czynności bankowych.

W pierwszej jednak, obecnej fazie swego istnienia, Bank poprzestaje prawie wyłącznie na gromadzeniu wkładów oszczędnościowych emigrantów polskich. Według danych p. Zdzisława Grabskiego, wkłady oszczędnościowe terminowe i bezterminowe tej instytucji we frankach francuskich tak się przedstawiają w cyfrach:

	Terminowe	Bezterminowe	Razem
3. II	—	443.296 —	443 296 —
1. III	400.000	396.598.46	766.598 46
1 IV — 30.IV	—	454.579.33	454.579.53
1 V — 31. V	—	403 119.58	403 119.58
1. VI — 30. VI	—	344.143.35	344.143 35
1. VII — 15.VII	—	170.529 22	170.529.22
Ogółem	400.000	2.182.265 94	2.582 26 64-

Cyfry te wykazują stały wzrost wkładów, jakkolwiek przyrost miesięczny maleje, co wynika stąd, że instytucja ta nie zyskała jeszcze szerokiej popularności śród wychodźtwa polskiego we Francji.

Co do charakteru wkładów, dokładną ilustrację dają cyfry książeczek oszczędnościowych (we fr.).

Rok 1930	Wpłaty oszczędnościowe	Wypłaty oszczędnościow
Luty	443.296 —	4.800.50
Marzec	766.598.46	99.190.70
Kwiecień	454 579.33	29 403.50
Maj	403.119 58	100 456.05
Czerwiec	344.143 35	68 759.80
15-VII	170.529.22	35 635.10
Ogółem	2.582.265 94	338.245.65

W cyfrach tych uderza mała suma wypłat w stosunku do wkładów, co świadczy, iż oszczędności są składane na długie terminy, a więc zjawisko to prowadzi do wniosków, iż rośnie zaufanie ogółu emigrantów polskich do tej instytucji.

Dnia 15 lipca 1930 r. wkłady oszczędnościowe wynosiły *2.235.021, 29* fr. (za okres pięciomiesięczny). Do daty powyższej Bank wydał 366 książeczek oszczędnościowych, a zlikwidowano ich zaledwie pięć. Przeciętnie wkład pieniężny na 1 książeczkę wynosi przeszło 5000 fr.

Jest to dopiero początek operacyj i rozwoju tej instytucji. Ludność emigracyjna polska we Francji dochodzi do kilkuset tysięcy osób, a więc 366 książeczek oszczędnościowych to zaledwie drobny ułamek tego, co dać mogą owe rzesze. Są więc widoki olbrzymiego rozwoju kapitalizacji oszczędności emigrantów polskich za pośrednictwem ich Banku i jego agentur. W miarę rozwoju Banku rozwiną się wszechstronnie jego operacje i wzmocnią się jego podstawy, oparte na zaufaniu szerokich mas ludności polskiej.

Dla uwydatnienia operacyj tej nowej instytucji oszczędnościowej na obczyźnie sięgnijmy jeszcze raz do cyfr p. Zdzisława Grabskiego: Drugim rodzajem operacyj Banku są przekazy, które tak się przedstawiają (we fr.).

Luty	1930 r.	105.720.80
Marzec	„	93.433.33
Kwiecień	„	164.128.92
Maj	„	108 429.22
Czerwiec	„	124.558.15
1 — 15. VII	„	84.338.45
	Razem	680.608.87

Wreszcie podkreślić należy obroty w poszczególnych miesiącach (obliczone przez Z. Grabskiego w złotych).

Obrót ogólny:

na dzien: 31 III	1930 r.	11 919 705.19
30 IV	„	13 063 293 90
31 V	„	13.824.952.90
30 VI	„	14.634.347.04.

Jak dotąd Bank Polskiej Kasy Opieki w Paryżu wraz ze swemi agenturami w całej Francji posiada charakter wybitnie oszczędnościowy i zanim jeszcze będzie mógł rozwinąć wszystkie swe operacje, przewidziane w statucie, zachowa ten charakter na czas dłuższy.

To też na szczególną uwagę zasługuje rada p. Zdzisława Grabskiego, ażeby Bank ten wszystkie swe wysiłki skierował na gromadzenie oszczędności emigracji polskiej i lokowanie ich w Polsce, czem przyczyniłby się do polepszenia stosunków gospodarczych w kraju, aktywizując jednocześnie bilans naszego wychodźtwa we Francji w stosunku do kraju macierzystego. Na działalność tego Banku p. Z. Grabski zaleca patrzeć ze specjalnego punktu widzenia, opartego na przeświadczeniu, że dążeniem każdej instytucji finansowej na terenach emigracyjnych musi być aktywizacja bilansu wychodźtwa polskiego. To stanowisko, jak zaznacza p. Z. Grabski, znajdzie wyraz w polityce bankowej mającej za zadanie kumulowania oszczędności a następnie tworzenie z nich kapitału produkcyjnego w kraju[1]).

Kilkaset tysięcy wychodźców polskich we Francji, to tylko cząstka naszej emigracji. Mamy jej kilka miljonów, rozsianych na całym świecie, najwięcej zaś w Ameryce. Tam również oszczędzają i to nie setki tysięcy, ale miljony. Kapitalizacja jednak tych oszczędności przypadła w udziale nie polskim instytucjom lecz obcym, które korzystają z obrotów tych oszczędności uzbieranych przez emigrację polską.

Gdyby i tam powstały takie instytucje polskie jak Bank Polskiej Kasy Opieki w Paryżu, gdyby z tych źródeł popłynęły do Polski skapitalizowane pieniądze, jako kapitał produkcyjny, dający emigrantom dalekim znacznie wyższe odsetki, niż tamte ob-

[1]) Patrz „Polska Gospodarcza" zeszyt Nr. 32 — 1930 r.

ce instytucje, — ileżby na tem zyskała i Polska i jej miljonowe rzesze wychodźców!

Ileżby przy tem zyskała na sile więź emigracji z krajem macierzystym.

Dla urzeczywistnienia idei stworzenia na emigracji polskiej za granicą dalszych placówek tego rodzaju jak istniejąca obecnie w Paryżu, byłaby potrzebna intensywna propaganda tej idei, prowadzona przez powołane do tego instytucje za oceanem jak również zainteresowanie tą sprawą odpowiednich czynników u nas w kraju.

Henryk Pietkiewicz

Komunikaty Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędn.

W dniu 10 grudnia r. b. odbyło się zebranie Zarządu Związku pod przewodnictwem p. Prezesa M. Szczepkowskiego.

Po przyjęciu protokułu z poprzedniego posiedzenia Zarządu, omówiono sprawę wydania I części podręcznika dla pracowników K. K. O., która jest już w całości opracowana i gotowa do druku. Uznano podział „podręcznika" na 2 części za celowy, gdyż w ten sposób, po wydaniu I części, będzie można spożytkować ewentualne uwagi i oceny krytyczne w II części. Następnie przyjęto do wiadomości sprawozdanie rachunkowe Biura Związku, z którego wynika, że składki wpływają zadawalająco. Pożądanem jest, aby pewna suma zaległości z tytułu niewpłaconych składek jaknajprędzej wpłynęła, zważywszy na to, że zwykle w I kwartale roku wpływy są mniejsze, a zamierzony Zjazd do Warszawy Międzynarodowego Komitetu Oszczędnościowego i związany z nim Zjazd Kas oraz potrzeba urządzenia pokazu spowoduje pewne nieprzewidziane wydatki.

Dłuższą część zebrania zajęło rozpatrzenie wyników rewizyj związkowych w kasach. W wyniku dyskusji polecono Biuru Związku rozesłać okólnik, w którymby zwrocono uwagę kasom na niedopuszczalność zadłużenia się związków poręczających w kasach oszczędności ponad normy prawem zakreślone i wyjaśniono, że z uprawnień, wynikających z art. 25, p. 1, lit. a, rozp. Prezydenta Rzplitej o. k. k. o., winnyby korzystać jedynie kasy, które osiągnęły wyższe sumy wkładów oszczędnościowych, kasy natomiast młode, mało rozwinięte powinny się ograniczać w udzielaniu pożyczek swym związkom poręczającym, ponieważ mija się to z myślą przewodnią ustawy o k. k. o. Akceptowano również opracowany przez Biuro Związku okólnik w formie kwestjonarjusza celem zorjentowania się w sprawie brania udziału kas w t. zw. akcjach kredytowych na specjalne cele rolnicze.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, p. Dyr. J. Zdanowski omówił sprawę przyjazdu do Polski w r. prz. Komitetu Międzynarodowego Instytutu Oszczędnościowego. Uznano za wskazane z okazji przyjazdu Komitetu urządzić wystawę propagandową, ilustrującą rozwój i działalność polskich k. k. o. W celu zebrania odnośnych dat statystycznych upoważniono Prezydjum Związku do rozesłania kwestjonarjuszy do kas.

Wiadomości bieżące

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA, OKÓLNIKI

W sprawie zatwierdzania preliminarzy budżetowych komunalnych kas oszczędności przez władze nadzorcze.

Jeden z wojewodów zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z zapytaniem, czy preliminarze budżetowe komunalnych kas oszczędności podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej, bowiem rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności jak również rozporządzenie wykonawcze z dnia 26 marca 1928 roku o preliminarzach budżetowych K. K. O. nic nie wspominają.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśniło (SG 2632/26), że preliminarze budżetowe komunalnych kas oszczędności n i e p o d l e g a j ą z a t w i e r d z e n i u z e s t r o n y w ł a d z y n a d z o r c z e j. Przy wydawaniu bowiem rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13/IV. 1927 roku liczono się z tą okolicznością, że zamieszczenie takiego postanowienia w rozporządzeniu mogłoby doprowadzić do zbyt rozwlekłego i biurokratycznego traktowania zadań kas oraz krępowałoby w znacznym stopniu swobodę ich ruchów. Komunalne kasy oszczędności, jako instytucje kredytowe o własnej osobowości prawnej, powinny mieć zapewnioną jaknajdalej idącą możność szybkiego i sprawnego działania w zakresie swoich operacyj, aby się mogły każdorazowo dostosowywać do zmian konjunktury na rynku pieniężnym.

W sprawie bezpieczeństwa pupilarnego wkładów, złożonych w komunalnych kasach oszczędności na książeczki oszczędnościowe.

Postanowienia art. 20-go rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 339) ustalają, że książeczki komunalnych kas oszczędności posiadają charakter funduszów ulokowanych z bezpieczeństwem pupilarnem, zaś ust. 2-gi art. 31-go rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 26-go marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 424) stanowi, że komunalna kasa oszczędności nie jest obowiązana przyjmować wkładów powyżej najwyższej kwoty, określonej w statucie tejże kasy.

W związku z postanowieniami powyższych przepisów zwrócił się jeden z wojewodów z terenu Małopolski do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z zapytaniem, czy wzmiankowane przepisy należy interpretować w ten sposób, że bezpieczeństwo pupilarne przysługuje funduszom „złożonym na

książeczki kom. kas oszczędn. tylko do wysokości ustalonej przez Rady tych kas, a w związku z tem, czy można uważać, że stosowany dotychczas do funduszów fundacyj, będących pod nadzorem wojewodów (na terenie Małopolski) przepis § 1 ustawy z dn. 15/IV. 1909 r. (Dz. P. P. Nr. 198) o najwyższych dopuszczalnych wkładach „pupilów i kurandów w austrjackich kasach oszczędności, istniejących za zatwierdzeniem publicznem" — utracił moc obowiązującą odnośnie wszystkich kas oszczędności na obszarze Małopolski, czy też tylko odnośnie komunalnych kas oszczędności.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśniło (LSG 2104/4/29), że art. 20-y rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 13/IV. 1927 r. o kom. k. o. „nie zawiera żadnych ograniczeń co do wysokości kwot, na które rozciąga się charakter funduszów, ulokowanych z bezpieczeństwem pupilarnem. Wszystkie więc fundusze, złożone jako wkłady na książeczki oszczędności bez względu na ich wysokość — posiadają charakter lokat z bezpieczeństwem pupilarnem.

Ograniczenie zaś wysokości wkładów, w myśl ustępu 2-go § 31-go rozporządzenia wykonawczego z dnia 26-go marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 424) ma tylko to znaczenie, że zgodnie z § 42-gim tegoż rozporządzenia, stanowi jeden z uzasadnionych powodów odmowy przyjęcia dalszych wkładów na tę samą książeczkę. Wkłady te jednak posiadają również charakter lokat z bezpieczeństwem pupilarnem, o ile przekroczą nawet wysokość, określoną w statucie kasy, powiększając się przez kapitalizowanie się procentów (§ 31-szy, ust. ostatni)".

Ponadto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśniło, że „ustawa z dnia 15 września 1909 r. (Dz. Ust. Państw Nr. 198), dotycząca umieszczenia pieniędzy pupilów i kurandów w kasach oszczędności i w c. k. urzędzie pocztowych kas oszczędności — posiada nadal moc obowiązującą z tem, że ma ona zastosowanie jedynie do funduszów osób niewłasnowolnych, które znajdują się pod kuratelą" i że przepisy powołanej ustawy „nie dotyczą fundacyj, których majątek znajduje się wprawdzie pod zarządem kuratora, lecz których fundusze nie mogą być uważane za pieniądze kurandów w rozumieniu wyżej powołanej ustawy".

KRONIKA KRAJOWA

W sprawie nadawania uprawnień komunalnym kasom oszczędności na udzielanie gwarancyj.

Cały szereg komunalnych kas oszczędności zwraca się do władz nadzorczych z prośbą o nadanie uprawnienia na udzielanie gwarancyj. Władze centralne, a więc Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Mnisterstwo Skarbu zasadniczo załatwiają podania te odmownie, wychodząc z założenia, iż w obecnych warunkach komunalne kasy oszczędności nie powinny prowadzić tego rodzaju operacyj, które pociągają za sobą niejednokrotnie bardzo poważne straty z narażeniem na szwank funduszów kas.

Z powyższego wynika, iż wszczynanie starań przez poszczególne komunalne kasy oszczędności o otrzymanie pozwolenia na udzielanie gwarancyj — wydaje się być w najbliższej przyszłości bezcelowe.

Z k. k. o. m. Łodzi.

Komunalna Kasa Oszczędności przystąpiła do zorganizowania szeregu działów oszczędnościowych, które umożliwią oszczędzającym składanie jaknajdrobniejszych oszczędności. Ma to doniosłe znaczenie zwłaszcza dla sfer robotniczych. Kasa wypożycza również kasetki do zbierania oszczędności w domu.

O rozwoju k. k. o. mówi fakt, iż posiada ona już kilkaset książeczek oszczędnościowych.

Rozwój kas oszczędności na terenie pow. radzyńskiego.

Powiat Radzyński obecnie posiada 13 kas gminnych poż.-oszczędn. i 1 k. k. o.

Pierwsze kasy oszczędności na terenie powiatu powstają w roku 1926, w następnych latach liczba nowopowstałych kas stale się powiększa. I tak:

W	1926 r.	powstały	2	kasy	gminne h.-o.
„	1927	„	3	„	„ „
„	1928	„	6	„	„ „
„	1929	„	1	„	„ „
„	1930	„	1	„	„ „

Komunalna kasa oszczędności uruchomiona została w 2-em półroczu 1928 r.

Działalność tych kas według stanu na dz. 1. VI. 1930 r. przedstawia poniższe zestawienie:

wpłacono kapitału zakładowego	do gminnych kas poż.-o.	68 647 zł. 48 gr	
	do K. K. O.	50 000 „ —	
	razem	118.647 zł. 48 gr	
udzielono pożyczek	przez gm. kasy p.-o.	588.806 zł.	
	„ K. K. O.	498 242 „ 16 gr.	
	razem	1.087.048 zł. 16 gr	
złożono oszczędności	w gm. kasach p.-o.	116 805 zł. 46 gr.	
	w K. K. O.	73.841 „ 56 „	
	razem	190.647 zł. 02 gr.	
Państw. Bank Rolny udzielił pożyczek	gm. kasom poż.-o.	368.226 zł.	
	K. K. O.	354.839 „	
	razem	723.065 zł.	

Z pożyczek udzielonych przez kasy korzystało 3. 256 osób, zaś złożyło oszczędności 5.267 osób. Akcja oszczędności dała możność usunięcia w dużej mierze lichwy pieniężnej oraz przyczyniła się do podniesienia gospodarczego ludności pow. Radzyńskiego.

O konwersję pożyczek na nawozy sztuczne.

Sejmik Powiat. w Skierniewicach, biorąc pod uwagę krytyczny stan rolników z terenu powiatu (nieurodzaj) postanowił zwrócić się do władz Państwowego Banku Rolnego z prośbą o skanwertowanie pożyczek zaciągniętych przez rolników na zakup nawozów sztucznych na pożyczkę średnioterminową (2—3 letnią).

Fałszywe dziesięciozłotówki.

W ostatnich dniach zatrzymano dwa falsyfikaty biletu bankowego 10-złotowego II emisji z datą 20 lipca 1929 r. oznaczone, ser. ES 9375357 i Ser. DM 9375388. Typ I.

Falsyfikat odbito drukiem zwyczajnym na papierze grubszym. Linje rypsu wykonane są farbą wodną, wskutek czego papier na falsyfikacie ma wygląd szaro - brudny.

Znak wodny na marginesie z podobizną króla Bolesława Chrobrego wykonany mechanicznie farbą tłuszczową, widoczny jest słabo na powierzchni tak strony przedniej biletu jak i odwrotnej.

Rysunki figur symbolicznych i ornamentacyj roślinnych wykonano niedokładnie, linjami grubszemi, nieregularnemi, przyczem koło farby bronzowej występuje silniej, a niebieskiej słabiej, niż na bilecie autentycznym.

Podpisy i cyfry numeru są grubsze i lekko zalane.

Druk napisów o konturach nieostrych, zwłaszcza na odwrotnej stronie biletu.

Całość falsyfikatu utrzymana jest w kolorach brudnych, szczegóły zaś rysunków nieuplastycznione nie występują tak przejrzyście jak na bilecie autentycznym.

KRONIKA ZAGRANICZNA

Propaganda oszczędności na Węgrzech*).

Organizacja i kierownictwo propagandy oszczędności na Węgrzech zostało powierzone rozporządzeniem Ministra Finansów Pocztowej Kasie Oszczędności. Niezależnie od tego powołano narodowy komitet propagandowy, w którym biorą udział wszystkie organizacje i instytucje, zainteresowane w ruchu oszczędnościowym.

Pierwszy dzień oszczędności zorganizowano dnia 31 października 1927. Od tej pory z roku na rok wzrasta działalność komitetu. Komitet wydaje, w corocznie zwiększającej się liczbie, ulotki, broszury, afisze i t. p. Tego rodzaju środki propagandowe rozrzucono między wszystkie organizacje gospodarcze, umieszczono w ministerjach, urzędach, lokalach instytucyj wojskowych, w świetlicach żołnierskich, na dworcach kolejowych i w szkołach. Setki ulotek rozrzucono z samolotów i umieszczono w przedziałach wszystkich pociągów. Afisze, drukowane po przeprowadzeniu b. poważnego konkursu artystycznego, bardzo wymowne i jasne umieszczono we wszystkich widocznych miejscach. Użyto nadto do propagandy stempli pocztowych. W Budapeszcie w sześciu najbardziej uczęszczanych urządach pocztowych używano przez cały miesiąc październik stempli z napisami propagandowemi. Urządzono cały szereg pogadanek oszczędnościowych. Użyto do propagandy także i filmu. W roku zeszłym wyprodukowano film o 120 m. długości. Film ten wyświetlono w 1600 szkół początkowych i 800 gimnazjach. Na seansach obecnych było 350.000 uczniów. Treść filmu jest b. prosta. Przedstawia on wyścig cyklistów. Widzowie zawodów, rekrutujący się z pośród młodych uczniów, pragną posiadać rowery, szczególnie jeden z nich gorąco tego pragnie. Udaje się do sklepu z rowerami, lecz nie ma pieniędzy na kupno. Jak je zdobyć. Młody uczeń wpada na pomysł. Codziennie odkłada 10 cent. i po kilku latach ma możność nabycia upragnionej maszyny. Za oszczędzone pieniądze kupuje rower i zjawia się z triumfem w gronie kolegów, siedząc już na swej maszynie.

Oszczędność szkolna na Węgrzech daje pożądane rezultaty. W dziedzinie propagandy szkolnych kas oszczędności posługiwano się następującemi środkami: instytucje finansowe celem budzenia zmysłu oszczędnościowego wśród dziatwy szkolnej rozdały darmo szereg książeczek oszczędnościowych. Wydały setki tysięcy wykazów lekcji (w dwu rodzajach: dla uczniów szkół początkowych i średnich) z odpowiedniemi napisami. Z okazji Bożego Narodzenia rozdano znaczną ilość gier oszczędnościowych, wydrukowanych na kolorowych kartkach Próbowano nadto wprowadzić automaty dla zbierania oszczędności.

Oprócz Komitetu oszczędności wielką rolę w propagandzie odegrała prasa krajowa. Z okazji dnia oszczędności i końca roku najpoważniejsze dzienniki zamieściły szereg artykułów poświęconych znaczeniu oszczędności dla gospodarstwa narodowego Węgier. Nadto dzienniki zamieściły apel do społeczeństwa i „dziesięć przykazań o oszczędności". Wykorzystując wielkie zawody sportowe, które zgromadziły wiele publiczności, rozrzucono ulotki propagandowe.

Jedna z instytucyj propagujących oszczędność osiągnęła doskonały rezultat, tworząc t. z. „Klub Bożego Narodzenia", którego członkowie oszczędzają tygodniowo po 1, 2, 5 i 10 pengö. Liczba członków w pierwszym roku (1929) osiągnęła 1000 osób. Instytucja ta zaobserwowała, że z pośród członków klubu, szereg osób rozpoczął oszczędzać niezależnie i składać zaoszczędzone pieniądze na książeczce oszczędnościowej zwykłej. Stwierdzić należy, że te liczne wysiłki uwieńczone zostały dobrym skutkiem. Mimo stagnacji gospodarczej i ostrego kryzysu rolnictwa Europy środkowej, kryzysu szczególnie ciężkiego dla Węgier, jako kraju eksportującego produkty rolne, kapitalizacja Węgier postępuje dość szybko i stale.

Dla ilustracji podajemy miesięczne zestawienie wkładów Pocztowej Kasy Oszczędności oraz 13 największych banków w Budapeszcie.

1929	Pocztowa Kasa Oszczędności		13 Banków w Budapeszcie	
czerwiec	47.900.000	pengo	511.700.000	pengo
lipiec	51.400.000	„	522.500.000	„
sierpień	51.900.000	„	523.900.000	„
wrzesień	50.800.000	„	522.700.000	„
październik	50.500.000	„	527.200.000	„
listopad	55.100.000	„	529.700.000	„
grudzień	55.500.000	„	546.100.000	„
1930				
styczeń	56.800.000	„	557.500.000	„
luty	61.000.000	„	565.200.000	„
marzec	63.300.000	„	566.800.000	„
kwiecień	63.400.000	„	568.200.000	„
maj	61.800.000	„	572.000.000	„
czerwiec	62.800.000	„	———	

*) Na podstawie „L'Epargne du monde".

GIEŁDA.

Z giełdy pieniężnej.

W dniu 15 grudnia r. b. notowano na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie:

Dolary 8.916—8.876

Papiery w zł. zł.

7% listy zast. Pań. Banku Roln.	83.25
8% listy zast. Pań. Banku Roln.	94.—
7% listy zast. Banku Gosp. Kraj.	83.25
7% obligacje Banku Gosp. Kraj.	83.25
8% oblig. Budowl. Banku Gosp. Kraj.	93 —
8% listy zast. Banku Gosp. Kraj.	94.—
8% obligacje Banku Gosp. Kzaj.	94.—
8% obligacje Pol. B. Kom. III i IV em.	93.—

Papiery %% państwowe:

5% Pań. Poż. Konwer 1924	50.00
4% Prem Poż. Inwestycyjna (100 zł. zł.)	99.00
5% Poż. Premjowa 5-II-1926 r. (5 dol.)	54.75
10% Pożyczka kolejowa	—
7% Poż. stabilizacyjna	—
3% Premj. poż. budowl.	50.—
Akcje Banku Polskiego	155.50—155.00

Pozatem kosztują:

Ruble złote — (w żądaniu)	4.68
Ruble srebrne (1 rb. 50 kop.)	1.90
Ruble srebrne — (drobny bilon)	0.91
Gram czystego złota	5.9244

Ceny zbóż na giełdach krajowych.

Dnia 15 grudnia r. b. płacono na giełdzie zbożowej w Warszawie — (za 100 kg.):

żyto	18.75	—	19.25	zł.—
pszenica nowa	28.00	—	27.00	zł.—
jęczmień	19.—	—	26.—	zł.—
owies	24.—	—	23.—	zł.—

STAŁE ZWYCIĘSTWO KAS BETONOWYCH „FORTIS“!!

POWIATOWA KASA CHORYCH
w MIŃSKU MAZOWIECKIM
ul. Kościelna № 3. Telefon № 2
Dz. N 3495/30.

Mińsk-Mazowiecki, d. 20. listopada 1930r.

Krajowa Fabryka Kas i
Konstrukcyj Stalobetonowych
"F o r t i s"

w W a r s z a w i e.

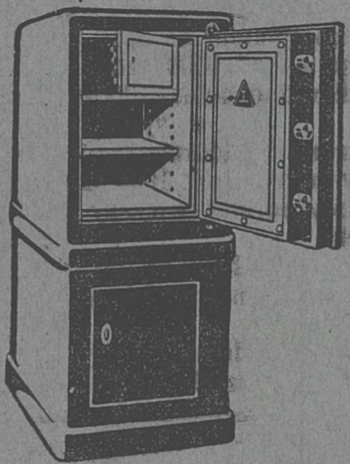
Powiatowa Kasa Chorych w Mińsku Mazowieckim komunikuje, że do biura tut. Kasy w nocy z dnia 24 na 25 października r.b. włamali się złodzieje, którzy usiłowali rozbić kasę syst. "Fortis" Model E2, dostarczoną nam przez WPanów w roku bieżącym.-

Z przyjemnością stwierdzamy, że mimo widocznych prób usiłowania rozbicia, kasa WPanów nie poniosła prawie ż a d n y c h u s z k o d z e ń poza drobnemi powierzchownemi zadrapaniami. Z pozostawionej pozycji kasy /górna część podniesiona i oparta na ramie dolnej/ widać, że złoczyńcy pragnęli, po nieudałem rozbiciu, wynieść, jednak i waga kasy oparła się temu.-

Donosząc o powyższem WPanom, wyrażamy Im całkowite nasze uznanie i dziękujemy za dostarczenie nam kasy pod każdym względem solidnej.-

Komisarz Rządowy.-

W. Ugański

KOMUNALNE i GMINNE KASY OSZCZĘDNOŚCI OTRZYMUJĄ KASY „FORTIS” NA 2-LETNI KREDYT!!

Wyłączni wytwórcy: „FORTIS“, Sp. z o. o. Warszawa, Towarowa 33

Salezjańska Szkoła Graficzna, Warszawa, ul. Ks. Siemca 6.